

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/15361.**

Benyújtás dátuma: **2017-04-26 15:08**

Parlex azonosító: **BT91HC2K0005**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Dr. Trócsányi László, igazságügyi miniszter**

Törvényjavaslat címe: **A választottbíráskodásról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a választottbíráskodásról szóló törvényjavaslatot.

2017. évi törvény
a választottbíráskodásról

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. A törvény hatálya

1. §

(1) E törvényt kell alkalmazni a választottbíráskodás során, ha az eljáró állandó választottbíróság székhelye vagy az eseti választottbíráskodás helye Magyarországon van.

(2) Ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, a 9-10. §-t, a 28. §-t, a 40. §-t és az 53-54. §-t alkalmazni kell Magyarországon a nemzetközi választottbíráskodásra abban az esetben is, ha az eljáró állandó választottbíróság székhelye vagy az eseti választottbíráskodás helye Magyarországon kívül van.

2. A szabályozás jellege

2. §

E törvény rendelkezéseitől a magyarországi állandó választottbíróság szabályzata, a választottbírósági tanács, továbbá az, aki a választottbírósági eljárásban fél, csak akkor térhet el, ha azt e törvény lehetővé teszi.

3. Értelmező rendelkezések

3. §

(1) E törvény alkalmazásában:

1. választottbíráskodás: kereskedelmi jogviszonyokban felmerült jogvitáknak állami bírósági peres eljárás helyett a felek által választott eljárásban történő eldöntése, akár eseti, akár állandó választottbírósági intézmény folytatja le az eljárást;
2. a választottbíráskodás nemzetközi, ha
 - a) a választottbírósági szerződést kötő felek üzletvitelének helye a szerződés megkötésének időpontjában különböző államokban van;
 - b) a következő helyek egyike azon az államon kívül van, amelyben a felek üzletvitelének helye van:
 - ba) a választottbíráskodásnak a választottbírósági szerződésben vagy aszerint meghatározott helye;

- bb) az a hely, ahol a felek jogviszonyából eredő kereskedelmi kötelezettségek lényeges részét teljesíteni kell, vagy amelyhez a jogvita tárgya a legszorosabban kapcsolódik; vagy
- c) a felek kifejezetten megállapodtak abban, hogy a választottbírói szerződés tárgya több, mint egy országhoz kapcsolódik;

3. a 2. pont alkalmazásában:

- a) ha a fél üzletvitelének több helye van, az üzletvitel helye az, amely a legszorosabb viszonyban van a választottbírói szerződéssel;
- b) ha a félnek nincs üzletviteli helye, az alatt a szokásos tartózkodási helyét kell érteni;

4. választottbírói tanács: mind az egyedül eljáró választottbíró, mind pedig a több választottbíróból álló tanács;

5. bíróság: valamely állam igazságszolgáltatást gyakorló testülete vagy szervezete;

6. ahol e törvény valamely rendelkezése - kivéve a 41. § rendelkezéseit - lehetővé teszi, hogy a felek valamely kérdésről rendelkezzenek, az magában foglalja a feleknek azt a jogát, hogy arra harmadik személyt vagy valamely szervezetet jogosítsanak fel;

7. ahol e törvény arra a tényre utal, hogy a felek megállapodtak vagy megállapodhatnak, vagy e törvény bármilyen módon a felek megállapodására utal, az ilyen megállapodás magában foglalja az e megállapodásban hivatkozott választottbíráskodási szabályzatot is;

8. ahol e törvény - kivéve a 38. § a) pontját és a 45. § (2) bekezdés a) pontját - keresetet említ, az vonatkozik a viszontkeresetre is, ahol pedig védekezést említ, az a viszontkeresettel szembeni védekezésre is vonatkozik;

9. a kereskedelmi kifejezést tágan kell értelmezni, és abba bele kell érteni minden kereskedelmi vagy gazdasági, szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyt.

(2) Nincs helye választottbírói eljárásnak a fogyasztói szerződésből eredő, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) Hetedik Részében szabályozott különleges eljárásokban elintézendő ügyekben.

(3) E törvény rendelkezéseit az Egyesült Nemzetek Szervezete Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (a továbbiakban: UNCITRAL) 2006-ban módosított nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodásról szóló mintatörvényének az UNCITRAL által kiadott magyarázataira figyelemmel, valamint a jogok jóhiszemű gyakorlásának követelményével összhangban kell értelmezni.

4. Kézbesítés

4. §

(1) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, bármely írásbeli közlést átvettnek kell tekinteni,

- a) ha azt a címzettnek személyesen átadták, vagy
- b) ha azt a címzett üzletvitelének helyén, lakóhelyén, szokásos tartózkodási helyén vagy postai címén kézbesítették.

(2) Ha észszerű utánjárást követően az (1) bekezdésben felsorolt esetek egyike sem állapítható meg,

az írásbeli közlést a felek eltérő megállapodásának hiányában akkor is átvettnek kell tekinteni, ha azt ajánlott levélben vagy bármilyen, a kézbesítés megkísérlését bizonyító módon a címzett utolsó ismert üzletviteli helyére, lakóhelyére, szokásos tartózkodási helyére vagy postai címére elküldték. Az írásbeli közlést belföldi címzett esetében az elküldéstől számított nyolcadik napon, külföldi címzett esetében a tizenötödik napon kell átvettnek tekinteni.

(3) E szakasz rendelkezései a bírósági eljárásbeli kézbesítésre nem alkalmazandók.

5. Lemondás a kifogás jogáról

5. §

Azt a felet, akinek tudomása van arról, hogy e törvény bármely, a felek eltérő megállapodását megengedő rendelkezésének vagy a választottbírósági szerződés bármely előírásának nem tettek eleget, és az eljárásban továbbra is részt vesz, anélkül, hogy ezen mulasztás miatti kifogását menthető késedelem nélkül, vagy ha arra határidőt szabtak, e határidőn belül bejelentené, úgy kell tekinteni, mint aki a kifogásolás jogáról lemondott.

6. A bíróságok feladatai a választottbíráskodás segítésében és felülvizsgálatában

6. §

Az e törvény által szabályozott ügyekben bíróság akkor járhat el, ha azt e törvény lehetővé teszi.

7. §

(1) A 26-27. §, valamint az 53-54. § szerinti ügyekben a magyar végrehajtási szabályok szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok járnak el.

(2) A 12. § (3) és (5) bekezdése, a 14. § (4) bekezdése, a 15. §, a 17. § (3) bekezdése, valamint a 47. § (2) bekezdése szerinti bírósági ügyekben a választottbíráskodás helye, illetve az állandó választottbíróság székhelye szerint illetékes törvényszék jár el.

(3) A bíróság a 9. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 47. § (2) bekezdése szerinti ügyekben peres eljárásban, minden más ügyben nemperes eljárásban jár el azzal, hogy a 17. § (3) bekezdése szerinti ügyben a felek szóbeli meghallgatása után határoz.

(4) A bíróság eljárására egyebekben a Pp. rendelkezései az irányadók azzal, hogy a bíróság határozata ellen jogorvoslatnak nincs helye, kivéve, hogy a 9. § (1) és (2) bekezdése szerinti eljárás megszüntetés ellen fellebbezés; a 17. § (3) bekezdése szerinti eljárásban hozott végzés, valamint a választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránti perben hozott határozat ellen felülvizsgálati kérelem előterjeszhető.

(5) A választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránti perben a választottbírósági ítélet

végrehajthatóságát a per befejezéséig a törvényszék, a felülvizsgálati eljárás befejezéséig pedig a Kúria bármelyik fél kérelmére felfüggesztheti, ha

a) annak fel nem függesztése valószínűsíthetően nem kiküszöbölhető hátrányt eredményez, és ez a hátrány meghaladja azt a hátrányt, amelyet a felfüggesztés esetén az azzal érintett fél feltételezhetően elszenved; és

b) fennáll az észszerű lehetősége annak, hogy a felfüggesztést kérő fél követelése érdemben sikerre fog vezetni. Ennek a lehetőségnek a mérlegelése a bíróságot bármely későbbi mérlegelése során nem köti.

(6) A törvényszék és a Kúria a választottbírósági ügyben hozott határozatát az eljárt állandó választottbíróságnak, eseti választottbíráskodás esetén az eljárt választottbíróknak vagy választottbíráknak a feleknek történő kézbesítéssel egyidejűleg megküldi.

(7) A bíróság az e §-ban hivatkozott eljárásokban - a választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított per kivételével - soron kívül jár el.

II. Fejezet

A választottbírósági szerződés

7. A választottbírósági szerződés fogalma és formája

8. §

(1) A választottbírósági szerződés a felek megállapodása, amelyben meghatározott - akár szerződéses, akár szerződésen kívüli - jogviszonyukból keletkező, köztük már felmerült vagy a jövőben felmerülő minden vagy valamely konkrétan meghatározott vitát választottbíráskodásnak vetnek alá. A választottbírósági szerződés lehet más szerződés része (a továbbiakban: választottbírósági kikötés) vagy önálló szerződés.

(2) A választottbírósági szerződést írásba kell foglalni.

(3) Írásban megkötött választottbírósági szerződésnek kell tekinteni azt a megállapodást is, amely elektronikus aláírás nélküli elektronikus közlés útján jött létre, ha az elektronikus közlésben foglalt adat a másik fél számára hozzáférhető, és mint olyan, alkalmas későbbi hivatkozásra. Elektronikus közlésnek minősül a felek bármely közleménye, amelyet adatátvitellel közvetítenek. Az adatátvitelt az információ elektronikus, mágneses, optikai vagy hasonló módon, így egyebek mellett elektronikus adatcsere, elektronikus levél (e-mail), távirat, telex vagy fax útján való előállítás, elküldése, átvétele vagy tárolása jelenti.

(4) A választottbírósági szerződést írásban megkötöttnek kell tekinteni akkor is, ha a választottbíráskodás elé utalásra irányuló nyilatkozatában vagy kereseti kérelme előadásakor az egyik fél állítja, a másik fél pedig védekezésében nem vitatja a választottbírósági szerződés létét.

(5) Írásban megkötött választottbíróági szerződésnek minősül az írásban megkötött szerződésben választottbíróági kikötést tartalmazó bármely dokumentumra való hivatkozás, feltéve, hogy az abban foglalt kikötés a szerződés részét alkotja.

8. A választottbíróági szerződés tárgyát képező követelés érvényesítése bíróság előtt

9. §

(1) Az a bíróság, amely előtt a választottbíróági szerződés tárgyát képező ügyben pert indítottak, az eljárást – a választottbíróági ítélet érvénytelenítése iránt indított per kivételével - e kereseti kérelem tárgyában megszünteti, ha azt az alperes legkésőbb a keresetlevélre benyújtott írásbeli ellenkérelmében kérte, kivéve, ha úgy ítéli meg, hogy a választottbíróági szerződés nem létezik, érvénytelen, hatálytalan vagy betarthatatlan.

(2) Amennyiben a választottbíróági szerződés tárgyát képező követelés érvényesítése iránt fizetési meghagyásos eljárás indult, az ellentmondás folytán perré alakult eljárást meg kell szüntetni, ha azt az alperes legkésőbb a keresetet tartalmazó iratra benyújtott írásbeli ellenkérelmében kérte, kivéve, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a választottbíróági szerződés nem létezik, érvénytelen, hatálytalan vagy betarthatatlan.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott eljárás megindítása nem akadályozza a választottbíróági eljárás megindításának, folytatásának, illetve a választottbíróági határozat meghozatalának addig sem, amíg az eljárás a közjegyző, illetve a bíróság előtt folyamatban van.

9. A választottbíróági szerződés összeegyeztethetősége a bíróság, valamint a közjegyző intézkedéseivel

10. §

A félnek a választottbíróági eljárás megindítása előtti fizetési meghagyás kibocsátása iránti, vagy a választottbíróági eljárás előtt vagy alatt magyar bírósághoz benyújtott, előzetes bizonyítás (Pp. XXIV. Fejezet), ideiglenes intézkedés (Pp. VIII. Fejezet), biztosítási intézkedés [a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) X. Fejezet], okirat végrehajtási záradékkal ellátása (Vht. 23/B. § (1) bekezdés a) pont és 23/C. §) vagy biztosíték adása [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:523. §] iránti kérelme, illetve bármely külföldi bírósághoz benyújtott hasonló intézkedés iránti kérelme és a bíróság e kérelemnek helyt adó intézkedése nem összeegyeztethetetlen a választottbíróági szerződéssel.

III. Fejezet

A választottbíróági tanács összetétele

10. A választottbírák száma

11. §

(1) A felek a választottbírák számában szabadon állapodhatnak meg, a választottbírák száma azonban csak páratlan lehet.

(2) Ha a felek a választottbírák számában nem állapodtak meg, a választottbírák száma három.

11. A választottbírák kijelölése

12. §

(1) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, állampolgárságára vagy annak hiányára tekintettel senki nem zárható ki abból, hogy választottbíróként eljárjon.

(2) A felek a választottbíró vagy a választottbírák kijelölési eljárásának szabályaiban szabadon állapodhatnak meg az (5)-(7) bekezdés korlátai között.

(3) Ilyen megállapodás hiányában,

a) három választottbíróból álló választottbírószabvány tanács esetében mindegyik fél egy-egy választottbíró jelöl, és az így kijelölt két választottbíró jelöli ki az elnöklő bírót. Ha az egyik fél a másik fél felhívásának kézhezvételétől számított harminc napon belül elmulasztja saját választottbírójának kijelölését, vagy ha a két választottbíró a kijelölésüktől számított harminc napon belül nem egyezik meg az elnöklő bíró személyében, a hiányzó választottbíró - bármelyik fél kérelmére - a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság; a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbírószabvány (a továbbiakban: Kereskedelmi Választottbírószabvány) hatáskörébe tartozó ügyben pedig a választottbírószabvány honlapján közzétett választottbíró-ajánlási listáról a választottbírószabvány elnöksége jelöli ki,

b) egyedül eljáró választottbíró esetében, ha a felek a választottbíró személyében nem tudnak megállapodni, bármelyikük kérésére őt a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság; a Kereskedelmi Választottbírószabvány hatáskörébe tartozó ügyben pedig a választottbírószabvány honlapján közzétett választottbíró-ajánlási listáról a választottbírószabvány elnöksége jelöli ki,

c) háromnál több választottbíróból álló választottbírószabvány tanács esetében az a) pont rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a felek egyenlő arányban jelölnek választottbírákat, és a hiányzó választottbíró kijelöléséről a megválasztott bírák szótöbbséggel döntenek.

(4) A hiányzó választottbíró kijelölése során figyelemmel kell lenni a felek megállapodásában a választottbírótól megkívánt szakképzettségre vagy más jellemzőre, valamint minden olyan szempontra, amely előreláthatóan biztosítja független és pártatlan választottbíró kijelölését. Nemzetközi választottbíráskodás esetén az egyesbíró, illetve az elnöklő bíró kijelölése során a felektől eltérő állampolgárságú bírót kell jelölni. Ha a Kereskedelmi Választottbírószabvány hatáskörébe tartozó nemzetközi ügyben a választottbíró-ajánlási listáról nem jelölhető ki a felektől eltérő állampolgárságú egyesbíró, illetve elnöklő bíró, a választottbíró-ajánlási listán nem szereplő

személy is kijelölhető.

(5) Ha a felek megállapodása szerinti kijelölési eljárás során

- a) valamely fél a választottbíró jelölést elmulasztja, vagy egyébként a megállapodástól eltérően jár el,
- b) a felek vagy a választottbírák nem tudnak az ilyen eljárás szerint megkívánt megállapodásra jutni, vagy
- c) egy harmadik fél harminc napon belül nem teljesíti az ezen eljárás szerint a kijelölés érdekében rábízott feladatokat bármelyikét, bármely fél a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bírósághoz fordulhat, kivéve, ha a kijelölési eljárásra vonatkozó megállapodás vagy a választottbírói szerződésben meghatározott állandó választottbírói szabályzata ilyen esetre a kijelölés más módját írja elő.

(6) Az e § szerint eljáró bíróságnak, más személynek vagy szervezetnek a (3) és (5) bekezdés alapján hozott döntése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(7) Nem lehet választottbíró,

- a) aki a 24. életévét nem töltötte be,
- b) akit jogerős bírói ítélet a közügyektől eltiltott,
- c) akit a bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt, amíg a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól nem mentesül,
- d) aki cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt áll,
- e) aki egyetemi jogi végzettséghez kötött foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll,
- f) akivel szemben a bíróság jogerősen próbára bocsátást alkalmazott, a próbaidő ideje alatt.

(8) A választottbíró a kijelölést a felekhez intézett írásbeli nyilatkozatban fogadja el. A választottbíró kijelölését tartalmazó okirat választottbíró általi aláírása elfogadásnak minősül.

12. Kizárási okok

13. §

(1) Akit választottbíróként történő kijelölésével kapcsolatban megkeresnek, köteles feltárni azokat a körülményeket, amelyek jogos kétségeket ébreszthetnek pártatlansága vagy függetlensége tekintetében. A választottbíró a kijelölésétől kezdődően az eljárás során végig köteles haladéktalanul feltárni a felek előtt minden ilyen körülményt.

(2) A választottbíró ellen csak abban az esetben lehet kizárás iránti indítványt előterjeszteni, ha olyan körülmények állnak fenn, amelyek jogos kétségeket ébresztenek pártatlansága vagy függetlensége tekintetében, vagy ha nem rendelkezik a felek megállapodása szerint szükséges szakképzettséggel vagy más jellemzővel. A fél az általa kijelölt vagy azon választottbíró ellen, akinek a kijelölésében részt vett, csak olyan okból élhet kifogással, amely a kijelölést követően vált előtte ismertté.

13. A kizárási eljárás

14. §

(1) A felek - a (4) bekezdésben foglalt korlátok között - a választottbíró kizárása iránti eljárás rendjében szabadon állapodhatnak meg.

(2) Ilyen megállapodás hiányában annak a félnek, aki a választottbíró ellen kizárás iránti indítvánnyal kíván élni, az indítvány indokolását is tartalmazó írásbeli nyilatkozatát attól a naptól számított tizenöt napon belül kell a választottbírószáki tanácsnak megküldenie, amikor a választottbírószáki tanács összetételéről tudomást szerzett, vagy amikor az indítványt megalapozó körülmény előtte ismertté vált.

(3) Ha az érintett választottbíró nem mond le megbízatásáról, vagy a másik fél nem ért egyet a kizárás iránti indítvánnyal, a kérelemről a választottbírószáki tanács dönt.

(4) Ha az (1)-(3) bekezdés szerinti eljárásban a kizárás iránti indítvány nem vezetett eredményre, az indítványozó fél az elutasító határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kérheti a 7. § (2) bekezdésében megjelölt bíróságot, a Kereskedelmi Választottbírószáki hatáskörébe tartozó ügyben a választottbírószáki elnökséget, hogy döntsön a kizárás iránti indítványról. Ha a Kereskedelmi Választottbírószáki elnöksége a kizárás iránti indítványt elutasítja, az indítványozó fél az elutasító határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kérheti a 7. § (2) bekezdésében megjelölt bíróságot, hogy döntsön a kizárás iránti indítványról.

(5) A bíróság (4) bekezdés szerinti eljárásban hozott végzése ellen jogorvoslatnak nincs helye. A végzés kézbesítéséig a választottbírószáki tanács - a kizárás iránti indítvánnyal érintett választottbíró is beleértve - folytathatja az eljárást és határozatot hozhat.

14. A választottbírói megbízatás megszűnésének egyéb esetei

15. §

(1) Ha a választottbíró bármely okból képtelenné válik a feladatának ellátására vagy más okból indokolatlanul késlelteti az eljárást, és tisztségéről nem mond le, a felek megállapodhatnak a megbízatása megszüntetésében. Ennek hiányában a megszüntetési okra hivatkozással bármely fél kérheti a 7. § (2) bekezdése szerinti bíróságtól, a Kereskedelmi Választottbírószáki hatáskörébe tartozó ügyben a választottbírószáki elnökségtől, hogy állapítsa meg a választottbíró megbízatásának megszűnését. Ha a Kereskedelmi Választottbírószáki elnöksége a kérelmet elutasítja, az indítványozó fél az elutasító határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kérheti a 7. § (2) bekezdésében megjelölt bíróságot, hogy állapítsa meg a választottbíró megbízatásának megszűnését.

(2) A bíróság (1) bekezdés szerinti eljárásban hozott végzése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) Ha az (1) bekezdés vagy a 14. § (2) és (3) bekezdése szerint a választottbíró megbízatása

megszűnik, az nem jelenti az (1) bekezdésben vagy a 13. §-ban foglalt bármely ok fennállásának elismerését.

15. Új választottbíró kijelölése

16. §

Ha a választottbíró megbízatása bármely okból megszűnik, helyette új választottbíróat kell kijelölni ugyanazon rendelkezések alkalmazásával, mint amelyek szerint a megszűnt megbízatású választottbíróat kijelölték.

IV. Fejezet

A választottbírószáki tanács döntése saját hatásköréről

17. §

(1) A választottbírószáki tanács saját hatásköréről - beleértve bármely, a választottbírószáki szerződés létezését vagy érvényességét illető kifogást - maga dönthet. Ebből a szempontból a szerződés részét képező választottbírószáki kikötést úgy kell tekinteni, mint a szerződés egyéb kikötéseitől független megállapodást. A választottbírószáki tanácsnak az a döntése, amely szerint egy szerződés érvénytelen, nem vonja maga után a választottbírószáki kikötés érvénytelenségét.

(2) A választottbírószáki tanács hatáskörével kapcsolatos kifogást legkésőbb a védekezés előterjesztésével egy időben kell megtenni. Az, hogy választottbíróat jelölt, vagy annak jelölésében részt vett, nem zárja ki, hogy a fél ilyen kifogást tegyen. A választottbírószáki tanács hatáskörének túllépésére alapított kifogást a hatáskör feltételezett túllépésekor haladéktalanul elő kell terjeszteni. A választottbírószáki tanács befogadhat kifogást később is, ha a kifogás késedelmét igazoltnak tekinti.

(3) A választottbírószáki tanács a (2) bekezdésben hivatkozott kifogásokról dönthet akár előzetes kérdésként, akár az ítéletében. Ha a választottbírószáki tanács előzetes kérdésként állapította meg a hatáskörét, bármelyik fél a döntés kézhezvételétől számított harminc napon belül kérheti, hogy a 7. § (2) bekezdésében megjelölt bíróság végzéssel döntsön a kifogás felől, azzal, hogy a végzés kézbesítéséig a választottbírószáki tanács folytathatja az eljárást és határozatot hozhat.

V. Fejezet

Ideiglenes intézkedés és előzetes intézkedés

16. Ideiglenes intézkedés

18. §

(1) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a választottbíróvási tanács bármelyik fél kérelmére végzésben ideiglenes intézkedést hozhat.

(2) Az ideiglenes intézkedéssel a vitát lezáró ítéletet megelőzően a választottbíróvási tanács utasítja a felet, hogy

- a) a vita lezárásáig tartson fenn vagy állítson helyre valamely állapotot;
- b) tegyen meg intézkedéseket annak megelőzése érdekében, vagy tartózkodjon olyan intézkedésektől, amelyek valószínűsíthetően azzal az eredménnyel járnának, hogy kár, közvetlenül fenyegető kárveszély vagy a választottbíróvási eljárás kimenetelének befolyásolása következne be;
- c) intézkedjen, hogy a választottbíróvási ítélet kielégítési alapjául szolgáló eszközök rendelkezésre álljanak, vagy nyújtson azok értékének megfelelő fedezetet;
- d) őrizze meg azt a bizonyítékot, amelynek a vita eldöntése során jelentősége lehet.

19. §

A 18. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti esetben az ideiglenes intézkedést kérő félnek valószínűsítene kell,

- a) hogy az intézkedés el nem rendelése a választottbíróvási ítélettel megítélt kártérítéssel nem kiküszöbölhető hátrányt eredményez, és ez a hátrány meghaladja azt a hátrányt, amelyet az intézkedés meghozatala esetén az intézkedéssel érintett fél feltételezhetően elszenved, valamint
- b) hogy a kérelmező fél követelése érdemben sikerre fog vezetni. Ennek a lehetőségnek a mérlegelése a választottbíróvási tanácsot bármely későbbi mérlegelése során nem köti.

17. Előzetes intézkedés

20. §

(1) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a fél az ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel együtt indítványozhatja, hogy a másik felet előzetes intézkedéssel kötelezzék annak érdekében, hogy a kért ideiglenes intézkedés célja ne lehetetlenüljön el.

(2) A választottbíróvási tanács előzetes intézkedést akkor hozhat, ha úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek a kérelmezett féllel való közlése azzal a kockázattal jár, hogy az ideiglenes intézkedés célja ellehetetlenül.

21. §

(1) A választottbíróvási tanácsnak minden felet értesítenie kell az előzetes intézkedés iránti indítvány elbírálásáról, és ezzel egyidejűleg tájékoztatást kell adnia a felek és a választottbíróvási tanács közötti bármely erre vonatkozó szóbeli kommunikáció tartalmáról is.

(2) Az előzetes intézkedés iránti indítvány elbírálását követően a választottbíróvási tanács

lehetőséget kell adjon annak a félnek, akivel szemben az előzetes intézkedés rendelkezést tartalmaz, hogy álláspontját a lehető legrövidebb időn belül előadhassa.

(3) Az előzetes intézkedés elleni kifogásról a választottbíróvási tanácsnak azonnal döntenie kell.

(4) Az előzetes intézkedés a meghozatalától számított húsz nap elteltével hatályát veszti.

(5) A választottbíróvási tanács ideiglenes intézkedésbe foglalhatja és abban módosíthatja az előzetes intézkedését, miután az ellenfél arról értesült és álláspontját előterjeszthette.

(6) Az előzetes intézkedés a felekre kötelező, de bírósági végrehajtásnak nem lehet tárgya.

18. Az ideiglenes intézkedésre és az előzetes intézkedésre vonatkozó közös szabályok

22. §

A választottbíróvási tanács bármelyik fél kérelmére, illetve kivételes esetben kérelem hiányában, és a felek előzetes értesítése nélkül is módosíthatja, felfüggesztheti, valamint hatályon kívül helyezheti az általa hozott ideiglenes intézkedést, illetve előzetes intézkedést.

23. §

(1) A választottbíróvási tanács előírhatja, hogy az ideiglenes intézkedést kérő fél az ideiglenes intézkedéssel kapcsolatban nyújtson megfelelő biztosítékot.

(2) A választottbíróvási tanács köteles előírni, hogy az előzetes intézkedést kérő fél a döntéssel kapcsolatban nyújtson megfelelő biztosítékot, kivéve, ha a választottbíróvási tanács azt szükségtelennek ítéli.

24. §

(1) A választottbíróvási tanács előírhatja, hogy bármely fél azonnal tárja föl a kért vagy meghozott ideiglenes intézkedés alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett minden érdemi változást.

(2) Az előzetes intézkedést kérő fél köteles feltárni a választottbíróvási tanács számára minden olyan körülményt, amely az előzetes intézkedés meghozatala vagy fenntartása során a választottbíróvási tanács mérlegelése szempontjából feltehetően releváns, és ez a kötelezettség fennmarad addig, ameddig a fél, akivel szemben az előzetes intézkedés iránti kérelem irányul, álláspontját előterjeszthette. Ezt követően az (1) bekezdés rendelkezése alkalmazandó.

25. §

Az ideiglenes intézkedést vagy előzetes intézkedést kérő fél felel az intézkedéssel okozott kárért, ha a választottbíróvási tanács később úgy ítéli meg, hogy az adott körülmények között az

intézkedésnek nem lett volna helye. Ezekről a költségekről és károkról a választottbírói tanács az eljárás bármely szakaszában dönthet.

19. Az ideiglenes intézkedés végrehajtása

26. §

(1) A választottbírói tanács ideiglenes intézkedését a végrehajtást kérő kérelmére a bírósági végrehajtás szabályai szerint kell végrehajtani, kivéve a 27. § szerinti megtagadás eseteit.

(2) Az ideiglenes intézkedés végrehajtását kérő fél, illetve az a fél, akinek az a javára szól, köteles nyomban értesíteni a bíróságot az ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezéséről, felfüggesztéséről vagy módosításáról.

20. A végrehajtás megtagadásának okai

27. §

Az ideiglenes intézkedés végrehajtása csak akkor tagadható meg, ha

- a) a bíróság meggyőződik annak a félnek a kérelmére, akivel szemben azt érvényesítik, hogy:
 - aa) fennáll a 47. § (2) bekezdés a) pont aa), ab), ac) vagy ad) alpontjában meghatározott okok valamelyike; vagy
 - ab) a választottbírói tanácsnak az ideiglenes intézkedésre tekintettel biztosíték adására kötelező döntésének nem tettek eleget; vagy
 - ac) az ideiglenes intézkedést a választottbírói tanács megszüntette vagy felfüggesztette; vagy
- b) a bíróság úgy ítéli meg, hogy
 - ba) az ideiglenes intézkedés összeférhetetlen a bíróság hatáskörével; vagy
 - bb) az ideiglenes intézkedés vonatkozásában fennáll a 47. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott okok valamelyike.

VI. Fejezet

A bíróság eljárása

28. §

A választottbírói eljárással összefüggésben, függetlenül annak helyétől, a magyar bíróság az általános bírósági eljárásrend szerinti hatáskörrel rendelkezik előzetes bizonyítás (Pp. XXIV. Fejezet), ideiglenes intézkedés (Pp. VIII. Fejezet) és biztosítási intézkedés (Vht. X. Fejezet) elrendelésére, valamint okirat végrehajtási záradékkal ellátására (Vht. 23/B.§ (1) bekezdés a) pont és 23/C. §), illetve a peres eljárás szabályai szerint külön perben biztosíték adására (Ptk. 6:523. §)

kötelezésre. Ennek során a bíróság a választottbíráskodás sajátosságaira figyelemmel jár el a hatáskörére és illetékességére vonatkozó általános eljárási szabályok szerint.

VII. Fejezet

A választottbíróági eljárás lefolytatása

21. A felek egyenlő elbánásban részesítése és az eljárási szabályok meghatározása

29. §

A feleket a választottbíróági eljárás során egyenlő elbánásban kell részesíteni, és mindegyik félnek meg kell adni a lehetőséget arra, hogy az ügyét előadhassa.

30. §

(1) A felek a választottbíróági tanács által követendő eljárás szabályaiban - e törvény keretei között - szabadon állapodhatnak meg.

(2) Ilyen megállapodás hiányában a választottbíróági tanács az eljárási szabályokat - e törvény keretei között – a belátása szerint határozza meg. A választottbíróági tanács hatásköre magában foglalja a bizonyítékok befogadhatóságának, relevanciájának és súlyának meghatározását.

22. A választottbíráskodás helye és az eljárás megindítása

31. §

(1) A felek a választottbíráskodás helyében szabadon állapodhatnak meg. Ilyen megállapodás hiányában a választottbíráskodás helyét a választottbíróági tanács az eset körülményeit figyelembe véve határozza meg, ideértve különösen azt, hogy az a feleknek megfelelő legyen.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől függetlenül a választottbíróági tanács - ha a felek eltérően nem állapodnak meg - a bírák közötti megbeszélés, a felek, a tanúk vagy a szakértők meghallgatása, valamint tárgyak, okiratok meg szemlélése céljából más helyen is összeülhet.

32. §

Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a jogvita vonatkozásában a választottbíróági eljárás azon a napon kezdődik, amelyen a vita választottbíráskodás elé utalására irányuló nyilatkozatot az alperes részére kézbesítik.

23. Az eljárás nyelve

33. §

(1) A választottbírósági eljárás során használandó nyelvben vagy nyelvekben a felek szabadon állapodhatnak meg. Ilyen megállapodás hiányában a választottbírósági tanács határozza meg az eljárás során használandó nyelvet vagy nyelveket.

(2) Az eljárás nyelvére vonatkozó megállapodás, illetve az eljárás nyelvének meghatározása, a felek eltérő rendelkezése hiányában alkalmazandó a felek beadványára, a tárgyalásra, valamint a választottbírósági tanács döntésére és minden más közlésére.

(3) A választottbírósági tanács elrendelheti, hogy az okirati bizonyítékoknak a felek megállapodása szerinti, illetve a választottbírósági tanács által meghatározott nyelvű fordítását is csatolják.

24. A kereseti kérelem és a védekezés

34. §

(1) A felperes a felek által megállapodott vagy a választottbírósági tanács által meghatározott határidőn belül köteles előadni a kereseti kérelmét, az azt alátámasztó tényeket és a vitatott kérdéseket, az alperes pedig köteles az ezekre vonatkozó védekezését előterjeszteni, kivéve, ha a felek a perbeli nyilatkozatok tartalmát illetően eltérően állapodtak meg. A felek nyilatkozataikkal együtt előterjeszthetik bizonyítékaikat is.

(2) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a választottbírósági eljárás során bármelyik fél módosíthatja vagy kiegészítheti keresetét, illetve védekezését, kivéve, ha a választottbírósági tanács az ezzel okozott késedelem miatt annak előterjesztését nem engedi meg.

25. A választottbírósági szerződésben nem részes személy részvétele az eljárásban

35. §

Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a választottbírósági szerződésben nem részes személy akkor vehet részt félként az eljárásban, ha az általa vagy vele szemben előterjesztett igény a választottbírósági szerződés tárgyát képező jogvitával csak egységesen dönthető el, és ha e személy a választottbíróság hatáskörének írásbeli nyilatkozatban aláveti magát.

26. A tárgyalás és az írásbeli eljárás

36. §

(1) A felek ellenkező megállapodása hiányában – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a választottbírósági tanács dönti el, hogy az álláspontok és a bizonyítékok előadása céljából tart-e tárgyalást, vagy az eljárást anélkül folytatja le.

(2) A felek bármelyikének kérésére az eljárás megfelelő szakaszában a választottbírószági tanács tárgyalást tart akkor is, ha egyébként a felek abban állapodtak meg, hogy a jogvitát tárgyalás tartása nélkül kell elbírálni.

(3) A feleket előzetesen, kellő időben értesíteni kell a tárgyalásról és a választottbírószági tanács olyan eljárási cselekményéről, amelynek célja áruk, más tárgy vagy okirat megszemlélése.

(4) Az egyik fél által a választottbírószági tanácshoz beterjesztett beadványt, iratot vagy más információt közölni kell a másik féllel, továbbá közölni kell a felekkel minden olyan bizonyítékot, amelyet a választottbírószági tanács döntése meghozatalánál figyelembe vehet.

(5) A választottbírószági tanács a tanúkkal és szakértőkkel szemben pénzbírságot vagy más kényszerítő eszközt nem alkalmazhat.

(6) A választottbírószági tanács az eljárásáról jegyzőkönyvet készít, és annak egy példányát kézbesíti a feleknek.

(7) A választottbírószági tanács eljárása – a felek ellenkező megállapodása hiányában – nem nyilvános.

27. Beavatkozás az eljárásba

37. §

(1) Bármelyik fél kérelmére a választottbírószági tanács tájékoztatja azt, akinek jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a választottbírószági eljárás miként dőljön el, hogy az eljárásba az azonos érdekű fél nyertességének előmozdítása érdekében beavatkozhat.

(2) A választottbírószági tanács beavatkozás engedélyezése tárgyában hozott döntése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A beavatkozó bizonyítékot nyújthat be, valamint részt vehet a tárgyaláson és az olyan eljárási cselekményen, amelynek célja áru, más tárgy vagy okirat megszemlélése.

28. A fél mulasztása

38. §

A felek eltérő megállapodása hiányában, ha megfelelő indok nélkül

- a) a felperes a keresetét a 34. § (1) bekezdésében foglaltak szerint nem terjeszti elő, a választottbírószági tanács az eljárást megszünteti;
- b) az alperes a válaszát a 34. § (1) bekezdésében foglaltak szerint nem terjeszti elő, a választottbírószági tanács az eljárást folytatja anélkül, hogy a mulasztást önmagában a felperes állításai elismerésének tekintené;
- c) a választottbírószági tárgyaláson bármelyik fél nem jelenik meg vagy nem terjeszti elő a

bizonyítékait, a választottbírósági tanács folytathatja az eljárást, és a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján határozatot hozhat.

29. Szakértő

39. §

- (1) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a választottbírósági tanács
- a) kirendelhet egy vagy több szakértőt, hogy adjon szakvéleményt a választottbírósági tanács által meghatározott olyan kérdésben, amelynek megítéléséhez szükséges különleges szakértelemmel a választottbírósági tanács nem rendelkezik;
 - b) bármelyik félnek előírhatja, hogy adjon felvilágosítást a szakértőnek, illetve szemrevételezés céljából mutasson be vagy tegyen hozzáférhetővé bármely iratot, árut vagy más tárgyat.
- (2) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, a szakértő, ha az egyik fél kéri vagy azt a választottbírósági tanács szükségesnek tartja, írásbeli vagy szóbeli szakvéleményének előterjesztését követően köteles részt venni a tárgyaláson, ahol a felek kérdéseket intézhetnek hozzá, valamint a vitás kérdések bizonyítására maguk is szakértőt állíthatnak.

30. A bíróság által nyújtott jogsegély a bizonyításban

40. §

A választottbírósági tanács vagy annak jóváhagyásával valamely fél bizonyítás lefolytatása érdekében megkeresheti a bíróságot. Ennek során a bíróság az előzetes bizonyításra vonatkozó szabályok (Pp. XXIV. Fejezet) szerint jár el, kivéve, hogy a Pp. 334. § szabályai nem alkalmazhatóak, és a bizonyítás elrendelése tárgyában a feleket nem kell meghallgatnia.

31. Az alkalmazandó anyagi jog

41. §

- (1) A választottbírósági tanácsnak a jogvitát a felek által a vitás kérdések érdemi eldöntésére választott jog rendelkezéseivel összhangban kell eldöntenie. Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, valamely állam jogának vagy jogrendszerének kikötése közvetlenül az adott állam anyagi jogát jelenti, ide nem értve annak nemzetközi magánjogi szabályait.
- (2) A felek általi jogválasztás hiányában az alkalmazandó anyagi jogot a választottbírósági tanács az általa alkalmazandónak tartott nemzetközi magánjogi szabályok alapján állapítja meg.
- (3) A választottbírósági tanács méltányosság alapján csak akkor dönthet, ha a felek erre kifejezetten felhatalmazták.
- (4) A választottbírósági tanács minden esetben a szerződés kikötéseivel összhangban kell meghozza

a döntését, és figyelembe kell vennie az ügyletre alkalmazandó kereskedelmi szokásokat.

32. Döntéshozatal tanácsban

42. §

(1) A felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbírószági tanács szótöbbséggel hozza meg határozatát, többségi álláspont hiányában a választottbírószági tanács elnöke dönt.

(2) Eljárási kérdésekben az elnöklő választottbíró is dönthet, ha a felek vagy a választottbírószági tanács tagjai erre felhatalmazták.

33. Egyezség

43. §

(1) Ha az eljárás során a felek a jogvitában egyezséget kötnek, a választottbírószági tanács az eljárást megszünteti.

(2) Ha a felek kérik, a választottbírószági tanács az egyezséget a megállapodásban foglalt feltételekkel ítéletbe foglalja, feltéve hogy annak nem látja akadályát.

(3) Az egyezség feltételeit magában foglaló ítélet hatálya azonos az ügy érdemében hozott ítélet hatályával.

34. A választottbírószági ítélet formája és tartalma

44. §

(1) A választottbírószági ítéletet írásba kell foglalni, és azt a választottbírószági tanács tagjai aláírják. Több választottbíró eljárása esetén elegendő a tagok többségének aláírása, feltéve, hogy az elmaradt aláírás hiányának okát feltüntetik az ítéleten.

(2) A választottbírószági ítéletben rögzíteni kell a döntés alapjául szolgáló indokokat, kivéve, ha az ítélet a 43. § szerinti egyezség feltételeit tartalmazza.

(3) Ha valamelyik fél kéri, az ítéletben rendelkezni kell az eljárás költségének összegéről és viseléséről.

(4) A választottbírószági ítéletben fel kell tüntetni annak keltét és a választottbíráskodásnak a 31. § (1) bekezdése szerinti helyét. Az ítéletet úgy kell tekinteni, mint amelyet a feltüntetett helyen hoztak.

(5) A választottbírószági ítélet meghozatalát követően, az annak a választottbírák által az (1) bekezdés szerint aláírt egy-egy példányát kézbesíteni kell a feleknek.

35. Az eljárás megszűnése

45. §

- (1) A választottbírósági eljárás a választottbírósági tanács ítéletével vagy az eljárást a (2) bekezdés szerint megszüntető végzésével fejeződik be.
- (2) A választottbírósági tanács végzéssel szünteti meg az eljárást, ha
- a) a felperes a keresetét nem terjeszti elő a 34. §-ban meghatározottak szerint;
 - b) a felperes keresetétől eláll, kivéve, ha az alperes ez ellen kifogással él és a választottbírósági tanács a vita végleges lezárásához fűződő jogos érdekét elismeri;
 - c) a felek az eljárás megszüntetésében megállapodnak;
 - d) a választottbírósági tanács úgy ítéli meg, hogy az eljárás folytatására bármely más okból nincs szükség vagy az lehetetlen.
- (3) A választottbírósági tanács megbízatása a választottbírósági eljárás megszűnésével megszűnik, de a választottbírósági tanács a 46. §-ban, a 47. § (4) bekezdésében, valamint a 50-52. §-ban meghatározott esetben eljár.

36. A választottbírósági ítélet kijavítása, értelmezése és kiegészítése

46. §

- (1) Ha a felek eltérő határidőt nem állapítottak meg, a választottbírósági ítélet kézhezvételétől számított harminc napon belül bármelyik fél a másik fél egyidejű értesítése mellett kérheti a választottbírósági tanácsot, hogy az ítéletben előforduló elírást, számítási vagy más hibát javítson ki.
- (2) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, bármelyik fél a másik fél egyidejű értesítése mellett a választottbírósági ítélet kézhezvételétől számított harminc napon belül kérheti a választottbírósági tanácsot, hogy az ítélet meghatározott része tekintetében adjon értelmezést.
- (3) Ha a választottbírósági tanács az (1)-(2) bekezdésben írt kérelmet indokoltnak tartja, az annak kézhezvételétől számított harminc napon belül a kijavítást elvégzi, illetve az értelmezést megadja. Az értelmezés a választottbírósági ítélet indokolásának a részévé válik.
- (4) A választottbírósági tanács az (1) bekezdésben meghatározott hibát a választottbírósági ítélet meghozatalától számított harminc napon belül kérelem hiányában maga is kijavíthatja.
- (5) Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, bármelyik fél a másik fél egyidejű értesítése mellett kérheti a választottbírósági tanácstól a választottbírósági ítélet kiegészítését az annak kézhezvételétől számított harminc napon belül olyan kérelem vonatkozásában, amelyet az eljárás során előterjesztettek, de a választottbírósági ítélet arról nem rendelkezett. Ha a választottbírósági tanács a kérelmet indokoltnak tartja, hatvan napon belül – szükség esetén tárgyalás alapján -

kiegészítő választottbírósági ítéletet hoz.

(6) A választottbírósági tanács szükség esetén legfeljebb további harminc nappal meghosszabbíthatja a kijavításra, értelmezésre és a kiegészítő választottbírósági ítélet meghozatalára az e §-ban meghatározott határidőt.

(7) A 44. § rendelkezéseit a választottbírósági ítélet kijavítására, értelmezésére és kiegészítésére is alkalmazni kell.

VIII. Fejezet

A választottbírósági ítélet érvénytelenítése

47. §

(1) A választottbírósági ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye. A választottbírósági ítélet rendes bírói úton csak a választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított perben vizsgálható felül.

(2) A választottbírósági ítélet a másik fél ellen előterjesztett kereset alapján a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság által és csak abban az esetben érvényteleníthető, ha

a) az érvénytelenítés iránt indított per felperese bizonyítja, hogy

aa) a választottbírósági szerződést kötő felek egyikének nem volt jogképessége vagy cselekvőképessége; vagy a választottbírósági szerződés annak a jognak a szabályai szerint, amelynek alávetették, ilyen alávetés hiányában pedig a magyar jog szerint nem érvényes; vagy

ab) a fél a választottbíró kijelöléséről, illetve a választottbírósági tanács eljárásáról nem volt szabályosan értesítve, vagy egyébként nem volt képes az ügyét előterjeszteni; vagy

ac) a választottbírósági ítélet a választottbíráskodásnak való alávetésben figyelembe nem vett, vagy azon kívül eső vitára terjed ki, illetve az ilyen alávetés terjedelmén túli döntést tartalmaz, azzal, hogy amennyiben az alá- és alá nem vetett ügyek egymástól elválaszthatók, a választottbírósági ítélet érvénytelenítése csak az alávetésen kívüli részben hozott döntés tekintetében kérhető; vagy

ad) a választottbírósági tanács összetétele vagy a választottbírósági eljárás nem felelt meg a felek megállapodásának - kivéve, ha a megállapodás ellentétes e törvény kötelezően alkalmazandó szabályával -, vagy ilyen megállapodás hiányában nem felelt meg e törvény rendelkezéseinek; vagy

b) a bíróság úgy ítéli meg, hogy

ba) a vita tárgya a magyar jog szerint választottbírósági útra nem tartozhat, vagy

bb) a választottbírósági ítélet a magyar közrendbe ütközik.

(3) Az érvénytelenítés iránti kereset a választottbírósági ítéletnek, ha pedig a 46. § szerinti kérelmet terjesztettek elő, a választottbírósági tanács e kérelem alapján hozott döntésének kézhezvételét követő 60 napon belül terjeszthető elő. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(4) A bíróság a választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított perben bármelyik fél indokolt kérelmére a per tárgyalását legfeljebb 90 napra felfüggesztheti annak érdekében, hogy a választottbírósági tanácsnak a 46. § korlátain belül lehetősége legyen a választottbírósági eljárást újraindítani vagy más olyan eljárási cselekményt megtenni, amellyel a választottbírósági tanács álláspontja szerint az érvénytelenségi ok kiküszöbölhető. Az így újraindított választottbírósági eljárásban hozott ítélet érvénytelenítése az annak kézhezvételét követő 60 napon belül keresetváltoztatással vagy viszontkeresettel kérhető.

(5) A választottbírósági ítélet érvénytelenítése esetén a választottbírósági eljárás a választottbírák 12. § szerinti kijelölésével folytatódhat.

IX. Fejezet

Eljárás újítás

48. §

E fejezet eltérő rendelkezése hiányában az eljárás újítás során az alapeljárásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

49. §

A felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbírósági ítélet kézhezvételét követő egy éven belül eljárás újításnak van helye, ha a fél olyan tényre vagy bizonyítékra hivatkozik, amelyet az alapeljárásban önhibáján kívül nem érvényesített, feltéve, hogy az - elbírálása esetén – a félre kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

50. §

(1) Az eljárás újítási kérelem megengedhetősége tárgyában a támadott ítéletet hozó választottbírósági tanács végzéssel határoz. A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(2) A választottbírósági tanács valamely tagjának akadályoztatása esetén, helyette a 12. § szerinti eljárásban kijelölt választottbíró jár el.

(3) A választottbírósági tanács a megengedhetőség tárgyában való döntés előtt a feleket meghallgathatja.

(4) Az eljárás újítási kérelmet el kell utasítani, ha

- a) azt az ítélet kézhezvételétől számított egy év elteltével nyújtották be,
- b) a kérelmet benyújtó fél által felhozottak a valóságuk bizonyítása esetén sem alkalmasak arra, hogy a félre nézve kedvezőbb határozatot hozzanak, vagy
- c) a fél a kérelmében felhozott tény vagy bizonyítékot az alapeljárásban saját hibájából nem

érvényesítette.

51. §

Ha a választottbírói tanács az eljárás újítás megengedéséről döntött és a kérelem sikere valószínűnek mutatkozik, a választottbírói tanács az ítélet végrehajtását felfüggesztheti.

52. §

Az eljárás újítás megengedése esetén az eljárást a kérelem korlátai között kell lefolytatni, és annak eredményéhez képest a választottbírói tanács a megtámadott ítéletet hatályában fenntartja, vagy annak egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezése mellett új határozatot hoz.

X. Fejezet

A választottbírói ítélet végrehajtása

53. §

(1) A választottbírói ítélet hatálya ugyanaz, mint a jogerős bírósági ítéleté; azt a végrehajtást kérő fél kérelmére a bírósági végrehajtás szabályai szerint kell végrehajtani.

(2) Az a fél, aki a választottbírói ítéletre hivatkozik vagy annak végrehajtása iránt kérelmet terjeszt elő, a kérelemhez csatolja annak eredeti példányát vagy hitelesített másolatát.

54. §

A bíróság megtagadja a választottbírói ítélet végrehajtását, ha úgy ítéli meg, hogy

- a) a vita tárgya a magyar jog szerint választottbíráskodásra nem tarthat, vagy
- b) a választottbírói ítélet a magyar közrendbe ütközik.

XI. Fejezet

Egyéb szabályok

37. A választottbírói szerződés tárgyát képező követelés érvényesítése a felszámolás kezdő időpontja után

55. §

Amennyiben a választottbírói szerződésben részes fél ellen a magyar jog szerint felszámolási eljárást indult, vele szemben a felszámolás kezdő időpontja után a felszámolás körébe tartozó

vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény szerint lehet érvényesíteni. Ez a rendelkezés azonban nem zárja ki a nem pénz megfizetése iránti követelések e törvény szerinti érvényesítését.

38. Jogutódlás a választottbírói szerződésben

56. §

A felek eltérő megállapodása hiányában szerződésbeli jogutódlás és engedményezés esetén a jogelőd által kötött választottbírói szerződés hatálya kiterjed a jogutódra.

39. A választottbírói tanács és a felek közötti viszonyok

57. §

(1) A választottbírói tisztségről lemondás, valamint a választottbírói megbíztatás felek általi megszüntetésére vonatkozó megállapodás akkor hatályosul, ha arról az eljáró választottbírói tanács mindegyik tagja, továbbá lemondás esetén valamennyi fél értesült.

(2) Az ítélettel megszünt eljárás a 47. § (4) bekezdése szerinti esetben a bíróság által meghatározott célból és időtartamban folytatódik, és a választottbírói tanácsnak a 45. § (3) bekezdése szerint megszünt megbíztatása föléled.

(3) A választottbírói ítélet érvénytelenítése esetén az érvénytelenített ítélettel megszünt választottbírói eljárás választottbírói díjmentes, az érvénytelenített ítéletet hozó választottbírói tanácsot díj nem illeti meg. Az érvénytelenítést követően folytatódó eljárásban a felek adminisztrációs költség fizetésére nem kötelezhetők.

(4) Az állandó választottbírói szabályzata, vagy eseti választottbíráskodás esetén a választottbírói tanács és a felek megállapodása kizárhatja vagy korlátozhatja az állandó választottbírói tanácsot, a választottbírói tanács és a választottbírák felelősségét, kivéve a szándékos vagy súlyos gondatlanságból eredő károkozásért való felelősséget.

40. Közvetítői eljárás

58. §

(1) Állandó választottbírói tanács a választottbírói közvetítői eljárásra a jelen törvénnyel és az UNCITRAL 2002-es nemzetközi kereskedelmi békéltetéséről szóló mintatörvényével összhangban álló szabályzatot alkothat.

(2) Aki a felek választottbíráskodás elé utalt vagy azzal összefüggő jogvitájában korábban közvetítőként, a felek egyikének képviselőjeként vagy szakértőként részt vett, a választottbírói eljárásban nem lehet választottbíró vagy szakértő.

XII. Fejezet

Állandó választottbíróság

41. Kereskedelmi Választottbíróság

59. §

(1) Magyarországon állandó választottbíróságként a Kereskedelmi Választottbíróság, illetve az eljárási szabályzata szerint megalakított választottbírósági tanács jár el.

(2) A sportról szóló törvény rendelkezései szerint, az ott meghatározott ügyekben a Sport Állandó Választottbíróság, a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló törvény, valamint a termőföld tulajdonjogának megszerzését vagy használatát korlátozó jogszabályi rendelkezések kijátszására irányuló jogügyletek feltárásáról és megakadályozásáról szóló törvény rendelkezései szerint, az ott meghatározott ügyekben az agrárkamara által működtetett választottbíróság, illetve az eljárási szabályzatuk szerint megalakított választottbírósági tanács jár el.

60. §

(1) A Kereskedelmi Választottbíróság Magyarország területén ellátja az állandó választottbíróság e törvényben, illetve az e törvénnyel összhangban a szabályzataiban meghatározott feladatait.

(2) A Kereskedelmi Választottbíróság szervei:

- a) az öttagú elnökség, és
- b) a Kereskedelmi Választottbíróság ügyvitelét ellátó titkárság.

42. Elnökség

61. §

(1) Az elnökség a Kereskedelmi Választottbíróság általános döntéshozó szerve.

(2) Az elnökségbe egy-egy tagot delegál a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség. Az elnökségbe az elnököt a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara delegálja.

(3) Az alelnöki tisztséget a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség által delegált tag tölti be. Az alelnöki tisztségben a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség által delegált tagok – ebben a sorrendben - évente váltják egymást.

(4) Az elnökség tagja olyan személy lehet, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, valamint a jogi szakvizsgát, vagy a hazai joga szerint annak megfelelő szakvizsgát letette, és jelentős tapasztalattal rendelkezik a választottbíráskodásra vonatkozó szabályok alkalmazásával kapcsolatban.

(5) Az elnökségi tagok megbízatása három évre szól, és egyszer delegálhatók újra.

(6) Az elnök megbízatása három évre szól, és egyszer delegálható újra.

(7) Az elnökség tagját és az elnököt az őt delegáló szervezet bármikor, indokolás nélkül visszahívhatja.

(8) Az elnökség tagja nem járhat el választottbíróként és szakértőként a Kereskedelmi Választottbíróság hatáskörébe tartozó eljárásban, kivéve azokat az ügyeket, amelyekben a választottbírókénti kijelölését az elnökségi tagi megbízatása keletkezése előtt elfogadta, illetve amelyekben az elnökségi tagi megbízatása keletkezése előtt szakvéleményt adott. Az elnökség tagja nem járhat el jogi képviselőként a Kereskedelmi Választottbíróság hatáskörébe tartozó eljárásban.

(9) A Kereskedelmi Választottbíróságot az elnök és az általános helyetteseként eljáró alelnök képviseli.

43. Az elnökség és az elnök feladatai

62. §

(1) Az elnökség

- a) elfogadja és a Kereskedelmi Választottbíróság honlapján nyilvánosságra hozza a Kereskedelmi Választottbíróság ügyrendjét és az eljárási szabályzatot,
- b) választottbíró-ajánlási listát készít, és azt legalább háromévente felülvizsgálja,
- c) gyakorolja az e törvény szerinti választottbíró-kijelölési jogot,
- d) eljárási kérdésekre vonatkozó ajánlásokat tehet azzal, hogy az ajánlás az eljáró választottbírószabályzat tanácsot nem köti,
- e) az eljárási szabályzatban megállapítja az alapeljárás, valamint az eljárás újítás választottbírószabályzat díjának mértékét,
- f) az eljárási szabályzatban meghatározza, hogy a Kereskedelmi Választottbíróság hatáskörébe tartozó mely ügyekben kell a választottbírókat az energetikai, és mely ügyekben a pénz- és tőkepiaci szekció tagjai közül kijelölni.

(2) Az elnök

- a) irányítja a titkárságot,
- b) gondoskodik arról, hogy a Kereskedelmi Választottbíróság keretében eljáró választottbírószabályzat tanács által meghozott ítélet és permegszüntető végzés anonimizált és a felek felismerésének lehetőségét kizáró kivonata a határozat meghozatalától számított hat hónap elteltével a Kereskedelmi Választottbíróság honlapján kereshető formában megjelenjen és ott fellelhető

legyen.

(3) Az elnökség tagja havi tiszteletdíjra jogosult, amelynek összege megegyezik a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének ötszörös; az elnök esetében nyolcszoros összegével.

44. Választottbíró-ajánlási lista

63. §

(1) A Kereskedelmi Választottbíróság általános választottbíró-ajánlási listát (a továbbiakban: lista) készít, amely legfeljebb hatvan nevet tartalmazhat.

(2) A Kereskedelmi Választottbíróság

a) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal javaslatai alapján legfeljebb harminc nevet tartalmazó energetikai,

b) a Budapesti Értéktőzsde Zrt. és a Magyar Bankszövetség javaslatai alapján legfeljebb harminc nevet tartalmazó pénz- és tőkepiaci

szekció szerinti részletezést is készít a lista részeként.

(3) A listára annak a kiváló szakmai tudású jogásznak a neve vehető fel, aki

a) azt kéri,

b) jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik,

c) a jogi szakvizsgát, vagy a hazai joga szerint annak megfelelő szakvizsgát letette,

d) az elnökség többségi véleménye szerint a választottbírói munka elvégzésére alkalmas, valamint

e) még nem töltötte be a hetvenötödik életévét.

(4) Törölni kell a listáról annak a nevét, aki

a) a hetvenötödik életévét betöltötte, vagy

b) a törlését kéri.

(5) A Kereskedelmi Választottbíróság a listát, valamint annak módosításait a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara általi jóváhagyást követően a honlapján közzéteszi. A jóváhagyás feltétele az energetikai szekció tagjai tekintetében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal; a pénz- és tőkepiaci szekció tekintetében pedig a Budapesti Értéktőzsde Zrt. és a Magyar Bankszövetség egyetértése.

(6) A Kereskedelmi Választottbíróság a listát háromévente felülvizsgálja, és a felülvizsgálat keretében az energetikai szekció tekintetében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivaltól, a pénz- és tőkepiaci szekció tekintetében a Budapesti Értéktőzsde Zrt.-től és a Magyar Bankszövetségtől kér javaslatot.

(7) A listán szereplő személyekből álló testület az eljárási szabályzatban meghatározott kérdésekben az eljárási szabályzatban meghatározott módon véleményt nyilváníthat.

XIII. Fejezet

Záró rendelkezések

64. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) Az 1-63. §, a 65. § és a 67-68. § 2018. január 1. napján lép hatályba.

65. §

E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1. napján és az azt követően indult választottbírósági eljárásokban kell alkalmazni.

66. §

(1) A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság, valamint az Energetikai Állandó Választottbíróság (a továbbiakban: megszűnő választottbíróságok) 2017. december 31-ei hatállyal megszűnik.

(2) A megszűnő választottbíróságoknak a hitelezői igények maradéktalan kielégítését követően fennmaradó vagyona e törvény erejénél fogva az alapítóikra száll át.

(3) A Kereskedelmi Választottbíróság és a megszűnő választottbíróságok tisztségviselőinek megbízatása 2017. december 31-én e törvény erejénél fogva megszűnik.

(4) A Kereskedelmi Választottbíróság új elnökségének tagjait és elnökét 2018. január 1. napjával kell kinevezni.

(5) A megszűnő választottbíróságok elnökségei a folyamatban maradó választottbírósági ügyekről jegyzéket készítenek és azok iratanyagát 2017. december 31. napján átadják a Kereskedelmi Választottbíróságnak.

(6) A megszűnő választottbíróságok hatáskörének a megszűnésük előtti kikötése esetén a jogvita választottbírósági rendezésére 2018. január 1. napja után a Kereskedelmi Választottbíróságnak van hatásköre. Ezekben az eljárásokban a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság, valamint az Energetikai Állandó Választottbíróság hatáskörének kikötésére irányuló megállapodást a Kereskedelmi Választottbíróság hatáskörének kikötésére irányuló megállapodásnak kell tekinteni.

(7) A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2018. január 31. napjáig e törvénnyel összhangban módosítja az alapszabályát, valamint a Kereskedelmi Választottbíróság alapító okiratát.

(8) A Kereskedelmi Választottbíróság elnöksége 2018. január 31. napjáig elfogadja az ügyrendjét és az eljárási szabályzatot.

67. §

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 12. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara állandó választottbíróságot működtet.”

68. §

Hatályát veszti

- a) a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény,
- b) a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 19. § (2) bekezdés e) pontja, valamint 47. §-a,
- c) a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény LII. Fejezete, valamint az 1. számú melléklet 19. pontja,
- d) a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény Energetikai Állandó Választottbíróság alcím címe és 169. §-a,
- e) a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény Az Energetikai Állandó Választottbíróság alcím címe és 131. §-a.

Általános indokolás

A választottbíráskodás a felek vitájának a felek egyező akaratával létrehozott szervezetben és a felek által megállapított szabályok szerinti eldöntése. A hazai befektetési környezetet a külföldiek számára vonzóbbá teheti, ha belföldön is rendelkezésre áll megfelelő minőségű választottbíróági vitarendezési fórum. A magyarországi választottbíráskodás pedig a gazdasági élet szereplői számára elsősorban akkor jelentheti az állami igazságszolgáltatás, illetve a külföldi választottbíróóságok valódi alternatíváját, ha a szabályozási környezet lehetővé teszi, hogy a jogvitát a felek bizalmát élvező, pártatlan és független személyek az állami igazságszolgáltatási szervekhez képest gyorsabban, magas színvonalon eldöntsék. A magyar vállalkozások számára azért is előnyös lehet, ha a külföldi partnereikkel kötött szerződéseikben nagyobb arányban tudják elérni belföldi állandó választottbíróóság eljárásának kikötését, mert így a szerződésből eredő jogvitáikat számukra költségkímélőbb módon belföldön bírálják el.

A választottbíráskodás - fenti szempontokat is érvényesítő - kereteit Magyarországon a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Vbt.) határozza meg, amely az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (a továbbiakban: UNCITRAL) által 1985-ben elfogadott modelltörvény mintáját követi. A Vbt. megfelelő keretet biztosított a hazai választottbíráskodás fejlődésének, azonban annak érdekében, hogy a magyar vállalkozások a külföldi partnereikkel kötött szerződéseikben nagyobb arányban tudják elérni magyarországi állandó választottbíróóság kikötését, új választottbíróági törvény megalkotása vált szükségessé.

A pártatlan, független és megfelelő szakértelemmel rendelkező bírák kiválasztását, valamint a választottbíróági eljárás gyors lefolytatását az UNCITRAL modelltörvény 2006-os módosítására is figyelemmel megalkotott, a többségében a Vbt.-hez hasonlóan diszpozitív szabályokat tartalmazó új választottbíróági törvény azáltal tudja hatékonyabban biztosítani, hogy egyrészt új alapokra helyezi a magyarországi állandó választottbíráskodás szervezeti kereteit, másrészt pótolja a Vbt. alkalmazása során felmerült szabályozási hiányokat.

1. A fenti célok elérésének biztosítása érdekében a Javaslat a legnagyobb ügyforgalmat bonyolító, a hazai választottbíróági rendszerben legnagyobb súllyal bíró állandó választottbíróóság, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróóság (a továbbiakban: Kereskedelmi Választottbíróóság) hatáskörébe utalja a Magyarországon állandó választottbíróóság által intézendő valamennyi kereskedelmi ügyet (a külön törvények alapján a Sport Állandó Választottbíróóság, valamint a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett választottbíróóság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével), és megújítja annak működési szabályait.

A Kereskedelmi Választottbíróóság vezető testületének tagjait a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a megszűnő állandó választottbíróóságokat létrehozó, illetve működtető szervezetek (a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség) delegálják, míg az elnököt a Kereskedelmi

Választottbíróságot működtető Magyar Kereskedelmi és Iparkamara delegálja. Annak érdekében, hogy a Kereskedelmi Választottbíróság törvényes működése fenntartható és kikényszeríthető legyen, a Javaslat indokolás nélküli visszahívási jogot biztosít a vezető testület felállításáért felelős szervezetek részére.

A szabályozási környezetnek biztosítani kell az elnökség hatáskörébe utalt jogi természetű feladatok (eljárási szabályzat megalkotása, stb.) magas színvonalú ellátását is, ezért a Javaslat csak olyan személy számára teszi lehetővé, hogy a vezető testületbe kerülhessen, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, valamint a jogi szakvizsgát letette, és jelentős tapasztalattal rendelkezik a választottbíráskodásra vonatkozó szabályok alkalmazásával kapcsolatban.

A Javaslat alapján az elnökség jelölheti ki a választottbírákat akkor, ha a felek azok személyében nem tudnak megállapodni (vagy ha a felek által jelölt választottbírák nem tudnak megállapodni a választottbírószabályzat elnöke személyében), ezért a szabályozásnak nemcsak a választottbírák, hanem az elnökségi tagok függetlenségét is garantálni kell. A Javaslat ezért kizárja, hogy az elnökség tagjai az elnökségi megbízatásuk időtartama alatt választottbíróként, szakértőként vagy jogi képviselőként eljárjanak, kivéve azokat az ügyeket, amelyekben a választottbírókénti kijelölésüket az elnökségi tagi megbízatásuk keletkezése előtt elfogadták, illetve amelyekben az elnökségi tagi megbízatásuk keletkezése előtt szakvéleményt adtak.

A választottbírák kijelölési eljárása során kiemelten fontos szerepe van a választottbíró-ajánlási listának, amennyiben ugyanis a felek, vagy az általuk kijelölt választottbírók nem tudnak megegyezni a hiányzó választottbíró személyében, a Választottbíróság hatáskörébe tartozó ügyben őt az elnökség a választottbíró-ajánlási listáról jelöli ki. A szabályozásnak ezért biztosítani kell, hogy csak olyan személy kerülhessen a listára, akinek kijelölése esetén a magas színvonalú ítélezés garantálható. A Javaslat ezért előírja, hogy az elnökség csak olyan, a feladat ellátására alkalmas, kiváló szakmai tudású, 75. életévét még be nem töltött jogász nevet veheti fel a listára, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, és a jogi szakvizsgát letette.

2. Az UNCITRAL modell törvény a nemzetközi választottbíráskodás meghatározó dokumentumává vált, ezért a Vbt.-hez hasonlóan a Javaslat eljárási szabályrendszere is alapvetően a modell törvényen alapul. A Javaslat számos olyan eljárási kérdést is rendez, amelyek szabályozásával a Vbt. adós maradt.

A Javaslat új szabályai közül kiemelést érdemelnek a következők.

Indokolt a választottbírószabályzat eljárásban egy relatíve rövid határidőt biztosítani az alapeljárásban el nem bírált tények, bizonyítékok előterjesztésére, ezért a Javaslat megteremti a lehetőséget a választottbírószabályzat eljárásban hozott ítélet felülbírálatára az eljárásban figyelembe nem vett tény vagy bizonyíték alapján. Az eljárás újítására kizárólag akkor nyílik lehetőség, ha a fél az új tényt,

bizonyítékot az alapeljárásban önhibáján kívül nem érvényesítette.

A Javaslat rendelkezik a választottbírósági ítélet érvénytelenítését követő eljárásrendről is. Ebben az esetben a felek a kijelölési eljárás szabályai alapján dönthetnek úgy, hogy új összetételű tanács bírálja el az ügyet, de ha az érvénytelenítés miatt nem vették bizalmukat, akár az érvénytelenített ítéletet hozó tanács tagjait is jelölhetik.

A Javaslat megteremti a választottbírósági eljárásba történő beavatkozás lehetőségét is, lényegében annak érdekében, hogy akinek jogi érdekére az eljárás kihatással lehet, az azonos érdekű fél nyertességének előmozdítás érdekében az eljárásban bizonyítási indítvánnyal élhessen.

A Javaslat lehetővé teszi továbbá, hogy a választottbírósági szerződésben nem részes fél is félként vehessen részt az eljárásban, ha az általa vagy vele szemben előterjesztett igény csak egységesen dönthető el a választottbírósági szerződés tárgyát képező jogvitával.

A Javaslat az UNCITRAL modelltvénny 2006-os módosításával összhangban, a Vbt. ideiglenes intézkedésre vonatkozó normáihoz képest részletesebben szabályozza a választottbírósági tanács által elrendelhető ideiglenes intézkedést, amivel a jogintézmény hatékonyabb alkalmazását teszi lehetővé.

Részletes indokolás

1-3. §

A Javaslat alapján is kereskedelmi ügyekben nyílik lehetőség választottbíráskodásra, amivel a választottbíráskodás kiköthetőségére a Javaslat is igen széles körben ad lehetőséget. Azonban a Vbt.-től eltérően a Javaslat a kereskedelmi ügy fogalmát nem alanyi, hanem tartalmi oldalról közelíti meg. A kereskedelmi ügy fogalmát a jogviszony minősítésekor a Javaslat alapján tágan kell értelmezni, és abba bele kell érteni minden kereskedelmi vagy gazdasági, szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyt is, kivéve a polgári perrendtartásról szóló törvény hetedik részében szabályozott különleges eljárásokban elintézendő ügyeket, illetve jogviszonyokat. A Javaslat egyértelművé teszi továbbá, hogy fogyasztói szerződésből eredő ügyben nincs lehetőség választottbíráskodás kikötésére.

A Javaslat hatálya a Vbt.-vel egyezően csak arra a választottbíróságra terjed ki, amelynek Magyarországon van a helye, állandó választottbíráskodás esetén a székhelye. A Javaslat a hatályát a választottbíráskodáshoz kapcsolódó bírósági feladatok tekintetében kiterjeszti a nemzetközi választottbíráskodásra abban az esetben is, ha a választottbíróság székhelye nincs Magyarországon.

A Javaslatban foglalt szabályozás jellege a Vbt.-hez hasonlóan alapvetően diszpozitív, azaz a

felek dönthetik el, hogy a jogvitát milyen szabályok alkalmazásával, kik döntsék el, és a 2. § jelöli ki a diszpozitivitás határát.

Számos esetben speciális szabályok vonatkoznak a nemzetközi választottbíráskodásra, ezért a Javaslat ehelyütt meghatározza a nemzetközikénti minősítés feltételrendszerét.

Figyelemmel arra, hogy a Javaslat eljárási szabályrendszere az UNCITRAL modelltörvényén alapul, az esetlegesen felmerülő értelmezési kérdésekkel kapcsolatban a Javaslat kifejezetten előírja a modelltörvény UNCITRAL által kiadott magyarázatai figyelembevételét.

4. §

A Javaslat lényegében a Vbt.-vel egyező tartalommal határozza meg, hogy a választottbírószági eljárás során kézbesítendő iratokat mikor kell átvettnek tekinteni.

5. §

A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan megfosztja a kifogásolás jogától azt a felet, aki a felek eltérő megállapodását engedő törvényi szabály vonatkozásában, vagy a választottbírószági szerződésben meghatározott szabály megsértése miatt fennálló eljárási hiba vagy mulasztás miatti kifogását a Javaslatban meghatározott határidőn belül nem jelenti be. A törvény kötelezően alkalmazandó szabályának megsértése ugyanakkor a Javaslat alapján is bármikor kifogásolható.

6. §

A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan garantálja, hogy a jogvita választottbírószági úton történő rendezésébe a bíróságok csak a Javaslatban szabályozott esetekben avatkozhatnak be.

7. §

A Javaslat meghatározza, hogy a választottbírószági eljárásokkal összefüggő rendes bírósági ügyekben mely bíróság, mely szabályok alapján, milyen eljárásban jár el, és hogy az ilyen ügyekben hozott mely határozatok ellen van helye jogorvoslatnak. Rendelkezik továbbá a Javaslat a választottbírószági ítélet érvénytelenítése iránt indított per bíróságának azon jogáról, amely alapján a választottbírószági ítélet végrehajthatóságát felfüggesztheti. Annak érdekében, hogy a választottbírószági eljárások gyors lefolytatása biztosítható legyen, a rendes bíróságoknak a választottbírószági eljárással összefüggő, e §-ban hivatkozott eljárásokban - a választottbírószági ítélet érvénytelenítése iránt indított per kivételével - soron kívül kell eljárnia.

8. §

A választottbírószág eljárásának kikötéséhez a Javaslat – hasonlóan a Vbt.-hez – írásbeliséget követel meg, de annak érdekében, hogy a kötelező alakiság ne eredményezzen túlzott kötöttséget, a Javaslat is a lehető legtágabb értelemben határozza meg azt, hogy mi tekintendő a szerződő felek egybehangzó akarata írásbeli kifejezésének. A Javaslat a technológiai fejlődés léptékéhez igazodva a Vbt.-hez képest részletesebben határozza meg, hogy elektronikus

kommunikáció útján hogyan lehet a törvény hatálya alá tartozó érvényes megállapodást kötni.

9. §

A Javaslat az UNCITRAL mintatörvénnyel összhangban rendelkezik a választottbíróvási szerződés tárgyát képező ügyben rendes bíróság előtt indított (vagy fizetési meghagyásból perré alakult) eljárás sorsáról. Amennyiben az alperes legkésőbb a keresetlevélre (fizetési meghagyásból perré alakult eljárásban a keresetet tartalmazó iratra) benyújtott írásbeli ellenkérelmében nem kéri a per megszüntetését, a bíróságnak az eljárást le kell folytatnia.

Annak érdekében, hogy a választottbíróvási eljárás ne szenvedjen késedelmet, az a körülmény, hogy valamelyik fél a választottbíróvási szerződés tárgyát képező követelés érvényesítése iránt rendes bíróság előtt pert indít, a Javaslat alapján sem akadályozza annak, hogy a másik fél közben a választottbíróvási eljárásához forduljon.

10. §

A Javaslat meghatározza, hogy a választottbíróvási eljárás megindítása előtt, illetve az eljárás folyamatban léte alatt a választottbíróvási szerződés tárgyát képező jogvitával összefüggésben a rendes bíróságtól milyen intézkedések kérhetők.

11. §

A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan biztosítani kívánja a többségi szavazás elvi lehetőségét, ezért azzal a feltétellel ad a választottbírók számának meghatározását tekintve a feleknek teljes szabadságot, hogy a választottbírók száma csak páratlan lehet.

12. §

A Javaslat alapján is elsődlegesen a felek határozhatják meg a választottbírók kijelölésének rendjét, és a Vbt.-hez hasonlóan a Javaslat is meghatározza a felek megállapodásának hiányában alkalmazandó szabályokat. A Javaslat rendezi azt a helyzetet is, ha a felek megállapodása szerinti eljárás nem vezet eredményre, valamint a Vbt.-hez hasonló feltételrendszert határoz meg a választottbíróként kijelölhető személyekkel szemben.

A Vbt.-beli szabályokhoz képest új elem a Javaslatban a felek megállapodásának hiányában nemzetközi választottbíráskodás esetére annak rögzítése, hogy egyesbírónak vagy elnöklő bírónak a felektől eltérő állampolgárságú személyt kell kijelölni.

A magyarországi állandó választottbíráskodás szervezetének megújulásával összefüggésben a Javaslat rendezi azt a helyzetet, ha a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróvási hatáskörébe tartozó ügyben nem tudnak a felek, vagy az általuk kijelölt választottbírók a hiányzó választottbíró személyében megállapodni. Ebbe az esetben a hiányzó választottbíróvási elnökségének kell kijelölni a választottbíró–ajánlási listáról.

13. §

A Javaslat is elismeri a választottbírák elfogulatlanságához és pártatlanságához fűződő érdek jelentőségét, ezért a Vbt.-hez hasonlóan megköveteli a választottbírótól, hogy már a kijelöléssel kapcsolatos megkeresésekor, és aztán az eljárás folyamán végig köteles legyen feltárni azokat a körülményeket, amelyek jogos kétséget ébreszthetnek pártatlansága vagy függetlensége tekintetében. Miután ezek az okok rendkívül sokfélék lehetnek, a Javaslat sem részletezi azokat.

14. §

Hasonlóan a Vbt.-beli szabályokhoz, a kizárási eljárás rendjében a Javaslat alapján is elsősorban a felek állapodhatnak meg. A Javaslat szabályai csak az e kérdést rendező megállapodás hiányában érvényesülnek, azzal azonban, hogy a Javaslat a felek erre vonatkozó megállapodása esetén is biztosítja a bírósághoz fordulás jogát a kizárás iránti kérelem elutasítás esetén.

15. §

A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan lehetőséget ad arra, hogy a választottbíró önként lemondjon. Ha pedig annak ellenére nem mond le önként, hogy indokolatlanul késlelteti az eljárást, a választottbíró megbízatásának megszüntetésében a felek is megállapodhatnak. Ha megbízatás megszüntetésének alapjául szolgáló körülmények felmerülése ellenére a felek a megbízatás megszüntetésében nem tudnak megállapodni, bármelyik fél a bíróságtól kérheti a megbízatás megszüntetését.

A hazai állandó választottbíráskodás Javaslat alapján létrejövő új szervezeti rendjének megfelelően a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a választottbíró lemondásának vagy a felek erre vonatkozó megállapodásának hiányában, a megbízatás megszüntetésének alapjául szolgáló körülmény fennállására hivatkozó fél a választottbíróság elnökségétől kérheti a megbízatás megszüntetését, és csak e kérelem eredménytelensége esetén fordulhat a bírósághoz.

Ha pedig bármilyen okból az egyik választottbíró kiesik, helyette újat kell jelölni ugyanazon szabályok szerint, mint amelyeket a kiesett bíró kijelölésénél alkalmaztak.

17. §

A Javaslat a Vbt.-ben foglaltakkal egyező szabályozási logika alapján rendezi a választottbírói hatáskör vizsgálatának kérdését, így a választottbírói tanács hatásköréről a Javaslat alapján is a választottbírói tanács maga dönthet. A hatáskör vizsgálata során a szerződésbe foglalt választottbírói kikötést önálló megállapodásként kell kezelni, nem pedig a szerződés részeként. Ebből következően, ha a választottbírói tanács azt állapítja meg, hogy a szerződés érvénytelen, az nem jelenti önmagában, hogy a szerződésbe foglalt választottbírói kikötés is érvénytelen, vagyis a választottbírói tanácsnak a kikötésen alapuló hatáskörét nem érinti a szerződés érvénytelensége.

A hatáskör hiányára való hivatkozást az alperesnek a Javaslat alapján is már a védekezésében fel kell vetnie, a hatáskör túllépésére vonatkozó kifogást pedig akkor kell benyújtani, amikor a hatáskör túllépése felmerül. A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan lehetőséget ad a választottbírói tanácsnak arra, hogy mérlegelje a késelem indokoltságát, és ehhez képest később is befogadjon a hatáskör túllépésére alapított kifogást.

A Javaslat is meg akarja akadályozni, hogy választottbírói eljárások jogalap nélkül folyjanak, ezért a Vbt.-hez hasonlóan lehetőséget biztosít arra, hogy a választottbírói tanács már az érdemi döntése előtt állást foglaljon e kérdésben. Ugyanakkor annak megakadályozása érdekében, hogy a felek e kifogással húzzák el az eljárást, a választottbírói tanács úgy is mérlegelhet, hogy a kifogásról csak az ítéletében határoz. Amennyiben a választottbírói tanács előzetes kérdésként dönt hatásköréről, a Javaslat is csak abban az esetben biztosítja a bírósághoz fordulás jogát, ha a választottbírói tanács megállapítja hatáskörét, míg az annak hiányát megállapító döntés ellen nem lehet bírósághoz fordulni.

18-19. §

A Javaslat is biztosítja az ideiglenes intézkedés elrendelésére vonatkozó jogkört a választottbírói tanács részére, de szemben a Vbt. általánosabb jellegű megközelítésével, a Javaslat - összhangban az UNCITRAL modell törvény 2006-os módosításával - részletesen meghatározza, hogy ezen a jogcímen milyen típusú intézkedések elrendelésére van lehetőség, és hogy azok elrendelése kapcsán a választottbírói tanácsnak milyen körülményeket kell mérlegelni. A Javaslat a Vbt. szabályozási hiányát pótolva biztosítja az ideiglenes intézkedés végrehajthatóságát is (a Javaslat 26. §-a).

20-21. §

Az UNCITRAL modell törvény 2006-os módosításával összhangban a Javaslat arra is lehetőséget biztosít, hogy a választottbírói tanács az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben foglaltak teljesítésére a felet előzetes intézkedéssel, azaz úgy kötelezze, hogy az ellenfél erre vonatkozó kérelemről őt előzetesen nem értesítik. Előzetes intézkedést a választottbírói tanács akkor hozhat, ha úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek a kérelmezett féllel való közlése azzal a kockázattal jár, hogy az ideiglenes intézkedés célja lehetetlenül. A választottbírói tanács előzetes intézkedése a felekre nézve kötelező, így az abban foglaltak teljesítésének elmulasztása kártérítési kötelmet alapozhat meg, de tekintettel arra, hogy az intézkedés kötelezettje az annak alapjául szolgáló kérelemmel szemben a döntés meghozatala előtt nem védekezhet, bírósági végrehajtásnak tárgya nem lehet.

22-24. §

A javaslat a hatékony eljárásrend kialakítása érdekében lehetővé teszi az ideiglenes intézkedés és az előzetes intézkedés módosítását, felfüggesztését és hatályon kívül helyezését, valamint biztosíték nyújtására is kötelezheti az intézkedést kérelmező felet a választottbírói tanács. Annak érdekében, hogy a választottbírói tanács a döntésével kapcsolatban esetlegesen

szükséges további intézkedést megtehesse, a Javaslat arról is rendelkezik, hogy a felek az e döntések alapjául szolgáló körülményekben bekövetkező változásokról milyen rendben kötelesek tájékoztatni a választottbírósági tanácsot.

25. §

Az ideiglenes intézkedés, valamint az előzetes intézkedés iránti kérelem elbírálásakor értelemszerűen még nem áll a választottbírósági tanács rendelkezésére a jogvita érdemi elbírálásához szükséges valamennyi információ. Javaslat alapos megfontolásra kívánja rászorítani a feleket e kérelmek előterjesztésével kapcsolatban azzal, hogy a szükségszerűen hiányos információk alapján meghozott választottbírósági intézkedéssel okozott károkért fennálló felelősséget az intézkedést kérelmező félre telepíti, ha utóbb arra lehet következtetni, hogy az intézkedésnek nem lett volna helye.

26-27. §

A Javaslat biztosítja, hogy a magyarországi választottbíráskodás során hozott ideiglenes intézkedés bírósági végrehajtás útján kikényszeríthető legyen, és meghatározza azt is, hogy az intézkedés végrehajtásának elrendelését milyen feltételek fennállása esetén kell megtagadni. Ezek a feltételek lényegében egyeznek azokkal, amelyek fennállása esetén az ügy érdemében hozott ítélet érvénytelenítésének lenne helye.

28. §

A Javaslat alapján választottbírósági eljárás esetén is lehet az üggyel összefüggésben rendes bírósági úton előzetes bizonyítás, ideiglenes intézkedés és biztosítási intézkedés elrendelését, valamint okirat végrehajtási záradékkal ellátását kérni, továbbá biztosíték adására kötelezés iránti peres eljárás is indítható. Ezen eljárásokban a rendes bíróság az eljárását egyébként meghatározó eljárásrendben jár el, de a választottbíráskodás sajátosságaira figyelemmel, így ha például a választottbírósági eljárás megindítása előtt a fél kérelmére a rendes bíróság ideiglenes intézkedést rendel el, az erről rendelkező határozatban értelemszerűen nem a rendes bíróság előtti perindításra szab a félnek határidőt, hanem arra hívja fel a polgári perrendtartásról szóló törvény alapján, hogy a megszabott határidőn belül a választottbírósági eljárás megindítását igazolja.

29. §

A Vbt.-vel egyezően a Javaslat is a választottbíráskodás egyik alapelveként határozza meg az egyenlő elbánás elvét.

30. §

A Javaslat is biztosítja a felek autonómiáját, hogy a törvény kötelező szabályainak érvényesülése mellett az eljárási szabályokat meghatározhassák. A felek erre vonatkozó megállapodásának hiányában pedig az eljárás rendjét a választottbíróságnak kell meghatározni.

31. §

A választottbíráskodás helyét a Javaslat alapján is a felek állapíthatják meg.

32. §

Az eljárás kezdő időpontjának meghatározása tekintetében a Javaslat eltér a Vbt.-től, és ebből a szempontból egységesen kezeli az eseti és az állandó választottbíráskodást. A Javaslat az eljárást mindkét esetben akkor tekinti megkezdettnek, amikor az alperes a vita választottbírótság elé utalására irányuló felperesi nyilatkozatot kézhez veszi.

33. §

Az eljárás során használandó nyelvet - indokolt esetben több nyelvet – továbbra is elsősorban a felek határozhatják meg, a Javaslat azonban eltérően a Vbt.-től a belföldi és a nemzetközi választottbíráskodás vonatkozásában egységesen akként rendelkezik, hogy megállapodás hiányában a választottbíróstági tanács határozza meg az eljárás nyelvét. Ezzel a Javaslat lényegében a belföldi választottbíróstági eljárás tekintetében is lehetővé teszi, hogy a felek erre vonatkozó megállapodásának hiányában a választottbíróstági tanács indokolt esetben idegen nyelv használatáról döntsön.

34. §

A Javaslat alapján is a felperesnek kereseti kérelem formájában kell előterjesztenie az igényét, a választottbíróstági tanácsnak pedig e kereseti kérelem, valamint az alperes által arra vonatkozóan előterjesztett védekezés alapján kell elbírálnia az ügyet.

35. §

A Javaslat lehetőséget teremt arra, hogy a választottbíróstági tanács a választottbíróstági szerződésben nem részes személy által vagy az ilyen személlyel szemben előterjesztett igényt is elbíráljon. Erre akkor nyílik lehetőség, ha a szerződésben nem részes féllel szembeni igény (vagy e fél igénye) a választottbíróstági szerződés tárgyát képező jogvitával csak egységesen dönthető el, és e harmadik személy írásbeli nyilatkozatban aláveti magát a választottbíróstág hatáskörének. A javaslat nem határozza meg, hogy az igények mikor dönthetők el csak egységesen, azt mindig a konkrét eset körülményeit mérlegelve az anyagi jog alapján kell eldöntenie a választottbíróstági tanácsnak.

36. §

A Javaslat alapján is a felek megállapodása az irányadó a tekintetben, hogy a jogvita eldöntése előtt a választottbíróstági tanácsnak kell-e tárgyalást tartania, azonban a Vbt.-től eltérően a Javaslat lehetővé teszi, hogy a választottbíróstági tanács tárgyalás tartása nélkül folytassa le az eljárást, ha a tárgyalás tartását a felek megállapodása nem írja elő, és azt a felek nem is kérik. Egyebekben a Javaslat a Vbt.-vel egyezően szabályozza a választottbíróstági tanács előzetes értesítési kötelezettségét, a beadványok benyújtásának rendjét, a jegyzőkönyv készítésére vonatkozó kötelezettséget, és ehelyütt rendelkezik a Javaslat a nyilvánosság kizárásáról is.

37. §

A beavatkozás jogintézményének kodifikálásával a Javaslat lehetővé teszi, hogy a választottbírósági szerződésben részes feleken kívüli harmadik személyek is részt vehessenek az eljárásban. A beavatkozás feltétele e harmadik személy jogi érdekének fennállása, amiről a választottbírósági tanácsnak mindig a konkrét eset körülményeinek mérlegelése alapján kell döntenie. A Javaslat alapján a beavatkozó az azonos érdekű fél nyertességét álláspontjának előadásával és bizonyítási indítvány előterjesztésével segítheti elő.

38. §

A Javaslat a Vbt.-vel egyezően szabályozza a felek mulasztásának jogkövetkezményeit, így a kereset előterjesztésére vonatkozó határidő elmulasztása a per megszüntetését vonja maga után. Mulasztási ítéletnek a választottbírósági eljárásban a Javaslat alapján sincs helye, viszont nincs akadálya annak, hogy bármelyik fél mulasztása esetén – a kereset előterjesztésének elmulasztása esetét kivéve - a választottbírósági tanács az eljárást folytassa, és a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntést hozzon.

39. §

A választottbírósági eljárásban számos olyan kérdés merülhet fel, amelynek elbírálásához a választottbíróságnak megfelelő szakismeretei nincsenek, ezért a Javaslat nem változtat a szakértőkkel kapcsolatos szabályokon sem, és továbbra is biztosítja, hogy a választottbírósági eljárásban szakértőt rendelhessen ki a választottbírósági tanács.

40. §

A Javaslat a Vbt.-vel egyezően lehetőséget ad arra, hogy a választottbírósági tanács a bizonyítási eljárás során a járásbíróság segítségét vegye igénybe. A bíróság pedig a megkeresésnek a Pp. előzetes bizonyításra vonatkozó szabályai alapján köteles eleget tenni.

41. §

Ahogy a Vbt. alapján, úgy a Javaslat szerint is a felek határozhatják meg, hogy jogvitájukat mely ország anyagi joga alapján kell eldönteni. Ha a felek eltérően nem állapodtak meg, valamely állam jogának, jogrendszerének kikötése nem jelenti a szóban forgó állam kollíziós normáinak is a kikötését, tehát a Javaslat alapján sem kerülhet sor a nemzetközi magánjog szabályai szerinti továbbutalásra vagy visszautalásra. A Javaslat a Vbt.-vel egyezően szabályozza a felek jogválasztásának hiánya esetén követendő eljárást, valamint a méltányosság, azaz nem valamely állam joga alapján való döntés lehetőségét.

42. §

A törvény a Vbt.-vel egyezően rendelkezik a választottbíróság határozathozatali rendjéről. Annak biztosítása érdekében, hogy a választottbírósági tanács akkor is döntésképes legyen, ha a tagok valamennyien különböző véleményen vannak, és így nem tudnak szótöbbséggel döntést hozni, a Javaslat is ilyen esetben a tanács elnökének biztosítja a döntési jogot.

43. §

A Javaslat is elő akarja mozdítani, hogy a felek az eljárás tárgyát képező jogvitát egyezséggel rendezzék, ezért a Vbt.-hez hasonlóan biztosítja az egyezség ítéletbe foglalásának lehetőségét, annak érdekében, hogy az egyezség végrehajtható legyen.

44. §

A Javaslat annyiban változtat a választottbírósági ítélet formájára és tartalmára vonatkozó szabályokon, hogy a választottbírósági tanácsnak az ítéletét - az ítéletbe foglalt egyezség kivételével - mindig meg kell indokolnia, annak mellőzéséről a felek nem állapodhatnak meg, az eljárás költségének összegéről és viseléséről pedig csak akkor kell döntenie a választottbírósági tanácsnak, ha azt valamelyik fél kéri.

45. §

A Javaslat alapján is az ítélet meghozatalával a választottbírósági eljárás befejeződik. A szintén a Vbt.-vel egyező szabályozás alapján az eljárás befejeződik akkor is, ha azt a választottbírósági tanács végzéssel szünteti meg. Végzéssel kell megszüntetni az eljárást, ha a felperes a keresetét a meghatározott határidőben nem terjeszti elő, vagy ha attól eláll. A felperes keresettől elállása esetén az alperes a vita végleges lezárásához fűződő jogos érdekére hivatkozással kérheti az eljárás lefolytatását és a jogvita érdemi elbírálását. Meg kell szüntetni az eljárást akkor is, ha a felek abban állapodtak meg, vagy ha a választottbírósági tanács úgy ítéli meg, hogy az eljárás folytatására bármely más okból nincs szükség vagy az lehetetlen. A választottbírósági tanács megbízatása az eljárás megszűnésével befejeződik, kivéve, ha az ítélet kijavítását, kiegészítését vagy értelmezését kéri.

A Javaslat új szabályozásával összhangban a választottbírósági tanács az ítélete meghozatalát követően eljár akkor is, ha az érvénytelenítés iránti perben eljáró bíróság a per tárgyalását felfüggeszti annak érdekében, hogy a választottbírósági tanács az eljárása fogyatékoságát orvosolhassa. Eljár továbbá a választottbírósági tanács akkor is, ha az ítéletével szemben eljárás újítási kérelmet terjesztenek elő.

46. §

Érdemben nem változnak az ítélet kijavításával, értelmezésével és kiegészítésével kapcsolatos szabályok. A Javaslatban meghatározott feltételek fennállása esetén, a Javaslatban meghatározott határidőn belül bármelyik fél kérheti az ítélet kijavítását, értelmezését és kiegészítését. A Javaslat alapján, ha a felek megállapodásukban azt nem zárták ki, a Vbt.-től eltérően a választottbírósági tanács nemcsak a felek egyetértése esetén, hanem bármelyik fél kérelmére értelmezheti az ítéletet. A Javaslat a Vbt.-hez képest hosszabb, hatvan napos határidőt biztosít a kiegészítő választottbírósági ítélet hozatalára, és nem teszi lehetővé a kijavításra, értelmezésre, kiegészítésre nyitva álló határidő korlátok nélküli hosszabbítását, hanem annak lehetőségét 30 napban maximálja.

47. §

A Javaslat a Vbt.-vel egyezően szabályozza, hogy a választottbírósági ítélet rendes bírói úton milyen okból, milyen módon, milyen határidőben támadható meg. A Javaslat a választottbírósági ítélet érvénytelenítésével kapcsolatban egyértelművé teszi, hogy a keresetindításra abban az esetben is csak 60 nap áll rendelkezésre, ha az érvénytelenítést közrendbe ütközés miatt, vagy azért kérik, mert a vita választottbírósági útra nem tartozhat. A Javaslat továbbá nemcsak az ítélet választottbíróság általi kiegészítése, hanem annak kijavítása és értelmezés adása esetén is biztosítja a lehetőséget érvénytelenítés iránti per indítására.

A Javaslat a „pergazdaságosság” szempontjára is figyelemmel megteremti a lehetőséget arra, hogy az érvénytelenítés iránti perben eljáró bíróság valamelyik fél kérelmére a per tárgyalását felfüggeszse, annak érdekében, hogy a választottbírósági tanács a 46. § korlátain belül megteendő eljárási cselekményével orvosolja eljárása esetleges fogyatékoságát.

A Javaslat pótolja a Vbt. szabályozási hiányát, és meghatározza a választottbírósági ítélet érvénytelenítése esetén követendő eljárást. Az eljárás ebben az esetben a választottbírák 12. § szerinti kijelölésével folytatódhat, így ha valamelyik fél az eljárást folytatni kívánja, a választottbírákat újra ki kell jelölniük. Ennek során dönthetnek akár úgy is, hogy új összetételű tanács bírálja el az ügyet, de ha az érvénytelenítés miatt nem veszítették bizalmukat, akár az érvénytelenített ítéletet hozó tanács tagjait is jelölhetik.

48-52. §

A Vbt. nem biztosítja az alapeljárásban el nem bírált tények, bizonyítékok vizsgálatának lehetőségét. A Javaslat a Vbt. e szabályozási hiányát pótolja, és amennyiben megállapodásukban ezt a felek nem zárják ki, lehetőséget ad az ítélet felülbírálatára az alapeljárásban figyelembe nem vett tény vagy bizonyíték alapján. Erre kizárólag akkor nyílik lehetőség, ha a fél az új tényt, bizonyítékot önhibáján kívül nem érvényesítette az alapeljárásban. Az önhibán kívüliséget pedig személyes, de objektív alapokon álló akadály alapozhatja meg. Az eljárás újítás megengedhetőségének további feltétele, hogy a hivatkozott tény vagy bizonyíték valóságának bizonyítása esetén fennálljon az elvi lehetősége annak, hogy a félre nézve kedvezőbb határozat szülessen.

A Javaslat alapján a választottbírósági tanács az eljárás újítás megengedhetőségéről tárgyaláson kívül dönt, de ha a kérelem elbírálása pusztán az iratok alapján nem lehetséges, a választottbírósági tanács a tényállás tisztázása céljából a feleket meghallgathatja. Az eljárás újítás megengedhetőségéről és a kérelem érdeméről is a támadott ítéletet hozó választottbírósági tanácsnak kell döntenie, ha pedig e tanács valamelyik tagja bármely okból az ügyben már nem tud eljárni, helyette az alapeljárásra vonatkozó kijelölési szabályok alapján kell új választottbírókat jelölni.

Az eljárás újításra a Javaslat egy relatíve rövid, objektív határidőt állapít meg. Eszerint az eljárás újítás megengedhetőségéről csak akkor kell döntenie, ha a kérelmet az ítélet kézhezvételétől számított egy éven belül benyújtják. Az eljárás újítás megengedése esetén az alapeljárásra

vonatkozó szabályok szerint lefolytatott eljárásban a választottbírói tanács a kérelem korlátai között bírálhatja felül az ítéletet.

53-54. §

A Javaslat a Vbt.-hez hasonlóan a választottbírói ítélethez ugyanazt a hatályt fűzi, mint a jogerős bírósági ítélethez, amivel megteremti a választottbírói ítélet végrehajtásának alapját. A magyarországi végrehajtást pedig a bírósági végrehajtásról szóló jogszabályok szerint illetékes bíróságtól lehet kérni.

Az állam jogi érdeke, hogy a választottbírói ítélet ne legyen végrehajtható, ha a vita tárgya a magyar jog szerint választottbírói útra nem tartozhat, vagy a választottbírói ítélet közrendbe ütközik, ezért a Javaslat alapján is a végrehajtás megtagadására kerül sor, ha ugyan érvénytelenítési keresetet nem indítottak, de a bíróság megállapítja e körülmények fennállását.

55. §

Egyértelművé teszi a Javaslat a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény rendelkezéseivel összhangban, hogy a felszámolási eljárás megindulása után a felszámolás alatt álló féllel szemben a pénzköveteléseket a felszámolás keretében kell érvényesíteni, ami azonban nem zárja ki a nem pénzkövetelések választottbírói eljárásban történő érvényesítését.

56. §

A Javaslat rendezi azt a helyzetet is, pótolva ezzel a Vbt. szabályozási hiányát, hogy a választottbírói szerződés hatálya kiterjed-e a jogutódokra, azaz hogy a szerződésbeli jogutódlás és engedményezés esetén a szerződésből eredő vita továbbra is a választottbírói eljárásban érvényesíthető-e. A Javaslat alapján a szerződésbeli jogutódlást követően is a szerződésből eredő igény választottbírói előtt érvényesíthető, de természetesen a felek a választottbírói szerződésben rendelkezhetnek úgy is, hogy a választottbírói kikötés kizárólag a közöttük fennálló vitákra vonatkozik, esetleges jogutódjuk vagy jogutódjaik pedig a szerződésből eredő igényt csak rendes bíróság előtt érvényesíthetik.

57. §

A választottbíró megbízatása lemondása útján, illetve akkor is megszűnhet, ha arról a felek megállapodtak. A Javaslat ezzel kapcsolatban egyértelművé teszi, hogy a lemondás, illetve a választottbírói megbízatás megszüntetésére vonatkozó megállapodás csak akkor hatályosul, ha arról a felek és a választottbírói tanács tagjai valamennyien értesültek.

A Javaslat a 47. § (4) bekezdésével összhangban rendelkezik a választottbírói tanács megbízatásának feléledéséről, annak érdekében, hogy a választottbírói tanácsnak lehetősége nyíljon a választottbírói eljárás fogyatékoságát orvosolni.

A Javaslat azzal a rendelkezéssel is ösztönözni kívánja a választottbírói tanácsot a szakszerű eljárásra, amely alapján a választottbírói ítélet érvénytelenítése esetén az érvénytelenítést megelőző választottbírói eljárás választottbírói díjmentessé válik, a választottbírói tanács tagjait pedig az érvénytelenítést megelőző eljárásért díj nem illeti meg. Az esetlegesen folytatódó választottbírói eljárásban pedig a már korábban a választottbírói részére megfizetett adminisztrációs költségre tekintettel a felek ezen a jogcímen pénz fizetésére nem kötelezhetők.

A Javaslat a szerződészegés jogkövetkezményeinek korlátozását a Ptk. 6:152. §-ban foglalt szabályhoz képest szűkebb körben teszi lehetővé, mivel nemcsak a szándékosan, hanem a súlyosan gondatlanságból eredő károkozásért fennálló felelősséget sem lehet kizárni, illetve korlátozni a felek és a választottbírói által kötött szerződésben.

58. §

A Javaslat a közvetítói eljárásnak a jogviták kölcsönös megállapodás útján való elintézésben betöltött jelentős szerepére tekintettel külön is nevesíti a választottbírói közvetítói eljárásra vonatkozó szabályzat megalkotására vonatkozó jogot.

A választottbíráskodás pártatlanságának, függetlenségének biztosítása érdekében a Javaslat összeférhetetlenséget állapít meg azokkal szemben, akik a felek választottbírói elé utalt vagy azzal összefüggő jogvitájában korábban a felek valamelyikének képviselőjeként, közvetítőként vagy szakértőként vettek részt.

59-62. §

A Javaslat azzal kívánja vonzóbbá tenni a választottbíráskodást a hazai vállalkozások és azok külföldi partnerei számára, hogy a magyarországi állandó választottbíráskodásra – a Sport Állandó Választottbírói és az agrárkamara által működtetett állandó választottbírói hatáskörébe tartozó ügyek kivételével – olyan szervezetet jogosít fel, amelynek működési szabályai hatékonyabban képesek biztosítani a pártatlan, független és szakszerű ítélezést.

A Kereskedelmi Választottbírói döntéshozó szerve az elnökség, amelynek tagjait a Javaslat alapján a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a megszűnő állandó választottbírói szervezeteket létrehozó, illetve működtető szervezetek, így a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség delegálja. A Kereskedelmi Választottbírói elnökét a Kereskedelmi Választottbírói szervezetet működtető Magyar Kereskedelmi és Iparkamara delegálja, míg az alelnöki tisztséget a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt., valamint a Magyar Bankszövetség által delegált tagok töltik be, és e pozícióban évente váltják egymást.

Annak érdekében, hogy az elnökség a hatáskörébe utalt jogi természetű feladatokat is magas színvonalon tudja ellátni, a Javaslat alapján csak olyan személy lehet az elnökség tagja, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, valamint a jogi szakvizsgát, vagy – mivel nincs akadálya annak, hogy az elnökségbe külföldieket delegáljanak -

a hazai joga szerint annak megfelelő szakvizsgát letette. Elvárás továbbá az elnökség tagjaival szemben, hogy jelentős tapasztalattal rendelkezzenek a választottbíráskodásra vonatkozó szabályok alkalmazásával kapcsolatban. A törvényes működés fenntarthatóságának, illetve kikényszeríthetőségének biztosítása érdekében a Javaslat indokolás nélküli visszahívási jogot biztosít a választottbíroság vezető testületének összetételéért felelős szervezetek részére.

Az elnökség függetlenségének biztosítása érdekében a Javaslat kizárja, hogy az elnökség tagjai e megbízatásuk időtartama alatt választottbíróként, szakértőként vagy jogi képviselőként járassanak el, azokat az ügyeket kivéve, amelyekben a választottbírókénti kijelölésüket az elnökségi tagi megbízatásuk keletkezése előtt elfogadták, illetve amelyekben az elnökségi tagi megbízatásuk keletkezése előtt szakvéleményt adtak.

A választottbírosági joggyakorlat megismerhetőségének, kutathatóságának biztosítása érdekében a Javaslat kötelezővé teszi a Választottbírosági ítéletek, permegszüntető végzések közzétételét, de a választottbírosági eljárás bizalmas jellegének biztosítása céljából csak a felek felismerését kizáró módon, és csak hat hónappal az ítélet meghozatalát követően.

63. §

A Kereskedelmi Választottbíroság hatáskörébe tartozó ügyekben a választottbírák kijelölési eljárása során kiemelten fontos szerepe lehet a választottbíró-ajánlási listának. Ha ugyanis a felek, vagy az általuk kijelölt választottbírák nem tudnak megegyezni az egyesbíró, vagy az elnöklő bíró személyében, őt az elnökség a választottbíró-ajánlási listáról jelöli ki. A szabályozásnak ezért biztosítani kell, hogy csak olyan személyek kerülhessenek a listára, akik kijelölése esetén a magas színvonalú ítélkezés biztosítható. A Javaslat ezért előírja, hogy csak olyan, kiváló szakmai tudású jogász kerülhet a listára, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább 10 év szakmai gyakorlattal rendelkezik, a jogi szakvizsgát letette, a 75. életévét pedig még nem töltötte be. Az e feltételeknek megfelelő személyek közül azok kerülhetnek a választottbíró-ajánlási listára, akik az elnökség többségi véleménye szerint a választottbírói munka elvégzésére alkalmasak. Az e feltételek alapján az elnökség által összeállított listát a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara általi jóváhagyást követően lehet csak közzétenni, és csak a Kereskedelmi Választottbíroság honlapján közzétett listán szereplő választottbírák jelölhetők.

Annak érdekében, hogy a hatályukat veszítő jogszabályok alapján a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíroság, valamint az Energetikai Állandó Választottbíroság hatáskörébe tartozó ügyeket a jövőben is a megfelelő szakértelemmel rendelkező választottbírák tárgyalhassák, az elnökségnek a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal javaslatai alapján energetikai, a Budapesti Értéktőzsde Zrt. és a Magyar Bankszövetség javaslatai alapján pénz- és tőkepiaci szekció szerinti részletezést is készíteni kell a választottbíró-ajánlási lista részeként. E szekciók tekintetében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara általi jóváhagyás feltétele a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt. és a Magyar Bankszövetség egyetértése. Annak érdekében, hogy az ajánlási lista betölthesse rendeltetését, és valódi garanciájává válhasson a minőségi bíróválasztásnak, a Javaslat a listán szereplő

személyek számát 60 főben maximálja.

Az elnökség munkája szakmai színvonalának emelése céljából a Javaslat véleményezési jogkört biztosít a listán szereplő személyekből álló testületnek.

64. §

A Javaslat rögzíti a törvény hatálybalépéséről szóló előírást.

65. §

A Javaslat a 2018. január 1. napján és azt követően indult választottbírószági eljárásokban alkalmazható, figyelemmel arra, hogy számos új jogintézményt is bevezet.

66. §

Az Energetikai Állandó Választottbírószág, valamint a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírószág hatáskörébe tartozó ügyeket a Kereskedelmi Választottbírószág fogja elbírálni. A Javaslat alapján ezek az állandó választottbírószágok - feladat és hatáskör híján - 2017. december 31-ei hatállyal megszűnnek, vagyonuk pedig az alapítóikra, az alapító megszűnése esetén annak jogutódjára száll át. Annak érdekében, hogy a megszűnő állandó választottbírószágok folyamatban maradó ügyei tekintetében az állandó választottbírószági feladatokat a Kereskedelmi Választottbírószág elláthassa, a Javaslat a megszűnő állandó választottbírószágokat arra kötelezi, hogy az ügyeik iratanyagát a megszűnésük napján átadják a Kereskedelmi Választottbírószágnak. A Javaslat átmeneti szabályai biztosítják azt is, hogy 2018. január 1. napján felálljon a Kereskedelmi Választottbírószág Javaslat által támasztott feltételeknek megfelelő vezető testülete.

Annak érdekében, hogy az Energetikai Állandó Választottbírószág, valamint a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírószág hatáskörének a megszűnésük előtti kikötése esetén biztosított legyen az ügyek választottbírószág általi elbírárlhatósága, a Javaslat rögzíti, hogy ezekben az esetekben a jogvita rendezésére 2018. január 1. napja után a Kereskedelmi Választottbírószágnak van hatásköre.

A Kereskedelmi Választottbírószág szervezetére és működésére vonatkozó részletszabályokat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara alapszabálya, valamint a Kereskedelmi Választottbírószág alapító okirata tartalmazza, ezért a Javaslat kötelezi a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy ezek tartalmát igazítsa a Javaslatban foglalt szabályokhoz. A Javaslat határidőt szab továbbá arra, hogy a Kereskedelmi Választottbírószág új elnöksége fogadja el a Javaslat szabályaival összhangban álló ügyrendet és eljárási szabályzatot.

67-68. §

Módosító és hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.